

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДНІПРОВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНО-ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ МЕНЕДЖМЕНТУ І МАРКЕТИНГУ
КАФЕДРА МЕНЕДЖМЕНТУ І ПРАВА**

**ДОПУСТИТИ ДО ЗАХИСТУ
В ЕКЗАМЕНАЦІЙНІЙ КОМІСІЇ:**

**Завідувач кафедри,
д.е.н., проф.**

_____ **Олександр ВЕЛИЧКО**
« ____ » _____ 2026 р.

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

**на тему: УДОСКОНАЛЕННЯ УПРАВЛІННЯ ЛОГІСТИЧНИМ
ЗАБЕЗПЕЧЕННЯМ ВИРОБНИЦТВА ТА РЕАЛІЗАЦІЇ ПРОДУКЦІЇ
ФЕРМЕРСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА**

Освітньо-професійна програма «Менеджмент»

Спеціальність 073 «Менеджмент»

Ступінь вищої освіти: Бакалавр

Здобувачка

Олександра ПІКУШ

**Науковий керівник,
к.е.н., доцент**

Ігор ПАЛЬЧИК

Дніпро – 2026

« 20 року

1. Тема роботи «Удосконалення управління логістичним забезпеченням виробництва та реалізації продукції фермерського господарства», керівник роботи Пальчик Ігор Миколайович, к.е.н., доцент, затверджені наказом ректора ДДАЕУ від «___» _____ 2026 р. № ____.
2. Термін подання студентом роботи – 3 червня 2026 року.
3. **Вихідні дані до роботи:** Річні звіти фермерського господарства «Агропартнер-2019» Дніпровського району Дніпропетровської області за 2023–2025 роки, виробничо-фінансові плани підприємства, матеріали бухгалтерської та статистичної звітності, дані щодо логістичних витрат, , схеми організаційної структури та логістичного забезпечення господарства, нормативно-правові акти, та спеціальні літературні джерела з питань логістики, операційного менеджменту та управління аграрними підприємствами.
4. **Зміст розрахунково-пояснювальної записки (перелік питань які потрібно розкрити).** 1. Теоретичні основи управління логістичним забезпеченням виробництва та реалізації продукції фермерського господарства. 2. Аналіз системи управління логістичним забезпеченням у ФГ «Агропартнер-2019». 3. Напрями удосконалення управління логістичним забезпеченням виробництва та реалізації продукції ФГ «Агропартнер-2019». 4. Висновки та пропозиції.
5. **Перелік графічного матеріалу (з точним зазначенням обов'язкових креслень).** 1. Динаміка та структура земельних угідь ФГ «Агропартнер-2019» (таблиці, діаграми). 2. Структура посівних площ підприємства та її зміни за досліджуваний період. 3. Основні економічні показники виробничо-господарської діяльності ФГ «Агропартнер-2019». 4. Структура логістичних витрат фермерського господарства. 5. Схема економічної ефективності впровадження заходів щодо удосконалення логістичного забезпечення ФГ «Агропартнер-2019».

6. Консультанти розділів роботи

Розділ	Прізвище, ініціали та посада консультанта	Підпис, дата	
		Завдання видав	Завдання прийняв

7. Дата видачі завдання: «12» вересня 2025 року

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

Пор. №	Назва етапів кваліфікаційної роботи	Термін виконання етапів роботи	Примітка
1.	Вибір теми дослідження, формування плану та графіку виконання роботи.	Вересень 2025 року	
2.	Збір та систематизація первинної інформації щодо діяльності ФГ «Агропартнер-2019».	Жовтень - грудень 2025 року	
3.	Опрацювання наукових і нормативних джерел та написання теоретичного розділу роботи.	Січень - лютий 2026 року	
4.	Аналіз системи управління логістичним забезпеченням і виробничо-збутової діяльності підприємства, написання другого розділу роботи.	Березень - квітень 2026 року	
5.	Розробка заходів щодо удосконалення логістичного забезпечення та написання проектного розділу роботи.	Травень 2026 року	
6.	Написання висновків	Травень 2026 року	
7.	Підготовка доповіді та ілюстративного матеріалу до захисту роботи	Червень 2026 року	

Здобувачка

_____ (підпис)

Олександра ПІКУШ

(прізвище та ініціали)

Керівник роботи

_____ (підпис)

Ігор ПАЛЬЧИК

(прізвище та ініціали)

ЗМІСТ

ВСТУП	5
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ УПРАВЛІННЯ ЛОГІСТИЧНИМ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯМ ВИРОБНИЦТВА ТА РЕАЛІЗАЦІЇ ПРОДУКЦІЇ.....	8
1.1. Сутність, значення та особливості логістичного забезпечення виробництва і реалізації продукції аграрних підприємств	8
1.2. Сучасні підходи та інструменти удосконалення системи управління логістичним забезпеченням фермерського господарства	19
РОЗДІЛ 2. АНАЛІЗ СИСТЕМИ УПРАВЛІННЯ ЛОГІСТИЧНИМ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯМ У ФГ «АГРОПАРТНЕР-2019».....	31
2.1. Організаційно-економічна характеристика та оцінка виробничо-господарської діяльності ФГ «Агропартнер-2019»	31
2.2. Аналіз ефективності управління логістичним забезпеченням виробництва та реалізації продукції у ФГ «Агропартнер-2019».....	42
РОЗДІЛ 3. НАПРЯМИ УДОСКОНАЛЕННЯ УПРАВЛІННЯ ЛОГІСТИЧНИМ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯМ ВИРОБНИЦТВА ТА РЕАЛІЗАЦІЇ ПРОДУКЦІЇ ФГ «АГРОПАРТНЕР-2019»	52
3.1. Удосконалення організації логістичних процесів виробництва, зберігання та транспортування продукції фермерського господарства.....	52
3.2. Прогнозування економічних результатів удосконалення логістичного забезпечення діяльності фермерського господарства	60
ВИСНОВКИ ТА ПРОПОЗИЦІЇ	67
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	70
ДОДАТКИ.	74

ВСТУП

Актуальність дослідження. За нинішніх реалій трансформації вітчизняного агропромислового комплексу критично важливим стає результативний менеджмент логістичного супроводу процесів виготовлення та збуту продукції фермерських господарств. Посилення конкуренції на аграрному ринку, нестабільність економічного середовища, зростання цін на паливно-енергетичні ресурси, ускладнення транспортних перевезень та необхідність забезпечення безперебійного функціонування виробничо-збутових процесів обумовлюють потребу у вдосконаленні логістичних механізмів управління діяльністю аграрних підприємств.

Особливої актуальності питання удосконалення логістичного забезпечення набувають у сфері аграрного виробництва, де результати діяльності значною мірою залежать від сезонності, погодних умов, стану транспортної інфраструктури та своєчасності забезпечення ресурсами. Неефективне управління логістичними потоками може призводити до порушення виробничих циклів, збільшення витрат на транспортування і зберігання продукції, виникнення простоїв техніки та зниження рівня прибутковості господарства.

В умовах сучасного аграрного ринку важливого значення набуває необхідність впровадження сучасних підходів до управління логістичною діяльністю фермерських господарств, що передбачають використання елементів стратегічного планування, оптимізації транспортних маршрутів, удосконалення системи матеріально-технічного забезпечення, цифровізації логістичних процесів та підвищення ефективності управління товарними потоками. Це створює передумови для зростання конкурентоспроможності підприємств та забезпечення їх стабільного економічного розвитку.

Необхідність скорочення логістичних витрат, підвищення ефективності використання транспортних засобів і матеріальних ресурсів, оптимізації процесів зберігання та реалізації продукції визначає актуальність проведення

дослідження, спрямованого на розробку практичних рекомендацій щодо удосконалення системи логістичного забезпечення фермерського господарства.

Метою кваліфікаційної роботи є дослідження сучасного стану управління логістичним забезпеченням виробництва та реалізації продукції фермерського господарства «Агропартнер-2019» та розробка напрямів його удосконалення для підвищення ефективності діяльності підприємства.

Відповідно до поставленої мети у роботі визначено такі завдання:

- .дослідити теоретичні засади управління логістичним забезпеченням виробництва та реалізації продукції аграрних підприємств;
- .визначити особливості організації логістичних процесів у діяльності фермерських господарств;
- .провести аналіз виробничо-господарської діяльності ФГ «Агропартнер-2019»;
- .оцінити сучасний стан системи логістичного забезпечення виробництва та реалізації продукції у господарстві та виявити основні проблеми в організації логістичних процесів підприємства;
- .розробити заходи щодо удосконалення управління логістичним забезпеченням діяльності фермерського господарства.

Об'єктом дослідження є процес менеджменту логістичного супроводу операцій виготовлення та збуту продукції фермерського господарства «Агропартнер-2019».

Предметом дослідження виступають теоретичні, методичні та практичні аспекти удосконалення системи логістичного забезпечення діяльності фермерського господарства.

Методологічною основою дослідження послужив комплекс загальнонаукових та специфічних підходів до вивчення економічних явищ і процесів. Для досягнення поставленої мети в роботі залучено такі інструменти: аналіз і синтез — для систематизації теоретичних концепцій та підходів до менеджменту логістичних потоків; економіко-статистичний метод — для комплексного оцінювання параметрів і результатів фінансово-господарської

діяльності; компаративний (порівняльний) аналіз - для детального вивчення та моніторингу результативності поточних логістичних процесів; графічний метод - для наочної візуалізації, ілюстрації трендів та демонстрації отриманих аналітичних даних; метод економічного прогнозування та розрахунково-конструктивний метод – для обґрунтування економічної ефективності запропонованих рішень.

Інформаційною базою дослідження стали законодавчі та нормативно-правові акти України, наукові праці вітчизняних і зарубіжних учених з питань логістики та управління діяльністю аграрних підприємств, статистичні матеріали, фінансова та внутрішня звітність ФГ «Агропартнер-2019», а також результати власних досліджень і розрахунків автора.

Практичне значення отриманих результатів полягає в тому, що сформульовані рекомендації та проєктні рішення можуть безпосередньо впроваджуватися для зростання результативності менеджменту логістичного супроводу процесів виготовлення та збуту товарів агрофірми. Розроблені вектори модернізації орієнтовані на раціоналізацію транспортних потоків, мінімізацію витрат на логістику, удосконалення системи матеріально-технічного постачання та підвищення продуктивності комерційної діяльності суб'єкта господарювання..

Структура та обсяг роботи. Структурно випускна кваліфікаційна робота містить вступну частину, три основні розділи, узагальнюючі висновки з рекомендаціями, перелік використаних літературних джерел, а також додатки. Загальний обсяг дослідження охоплює 70 сторінок комп'ютерного тексту, куди інтегровано 16 таблиць і 9 ілюстрацій. Бібліографічний список сформовано із 47 найменувань фундаментальної наукової, навчально-методичної та спеціалізованої літератури.

РОЗДІЛ 1

ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ УПРАВЛІННЯ ЛОГІСТИЧНИМ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯМ ВИРОБНИЦТВА ТА РЕАЛІЗАЦІЇ ПРОДУКЦІЇ

1.1. Сутність, значення та особливості логістичного забезпечення виробництва і реалізації продукції аграрних підприємств

Результативність діяльності суб'єктів агробізнесу в нинішньому економічному середовищі критично пов'язана з якістю побудови логістичного супроводу процесів виготовлення та реалізації продукції. Зважаючи на сезонний характер діяльності, великі масштаби переміщення вантажів та потребу в гнучкій адаптації до коливань ринку, для фермерських суб'єктів логістичний менеджмент є базовим складником загального керівництва. Грамотне налаштування каналів забезпечення, перевезень, складського господарства та дистрибуції гарантує стабільність виробничого циклу, оптимізацію бюджету і зростання віддачі від наявних ресурсів [4].

У сучасних умовах розвитку аграрного сектору економіки логістичне забезпечення набуває особливого значення як важливий елемент системи управління підприємством. Ефективність діяльності аграрних товаровиробників значною мірою залежить не лише від обсягів виробництва продукції, а й від рівня організації процесів постачання, транспортування, зберігання та реалізації матеріальних ресурсів і готової продукції. В умовах нестабільності ринкового середовища, зростання витрат на паливно-енергетичні ресурси, ускладнення логістичних маршрутів та посилення конкурентної боротьби питання удосконалення логістичного забезпечення аграрних підприємств стає одним із ключових напрямів підвищення ефективності їх діяльності.

Поняття логістичного забезпечення в економічній літературі розглядається як система організації, управління та контролю руху матеріальних, інформаційних і фінансових потоків з метою забезпечення ефективного функціонування підприємства. Логістика охоплює процеси постачання сировини

та матеріалів, внутрішньогосподарського переміщення ресурсів, управління запасами, транспортування продукції, організації складського господарства та збутової діяльності. У сільському господарстві логістичне забезпечення має особливе значення, оскільки аграрне виробництво характеризується сезонністю, залежністю від природно-кліматичних умов, необхідністю оперативного виконання виробничих операцій та значними обсягами матеріально-технічних ресурсів [7]..

Логістичне забезпечення аграрного підприємства являє собою комплекс взаємопов'язаних процесів, спрямованих на забезпечення безперервності виробництва та ефективної реалізації продукції шляхом раціонального управління потоками ресурсів. Його основною метою є мінімізація сукупних витрат підприємства при одночасному забезпеченні необхідного рівня якості логістичного обслуговування. Важливим аспектом є також забезпечення своєчасності постачання ресурсів, оптимізації транспортних операцій і скорочення втрат продукції на всіх етапах її руху від виробника до споживача.

У системі управління аграрним підприємством логістичне забезпечення виконує низку важливих функцій, які формують основу ефективної організації виробничо-збутових процесів. Насамперед логістика забезпечує координацію руху матеріальних потоків, що дозволяє узгоджувати діяльність окремих підрозділів підприємства та підвищувати ефективність використання ресурсів. Важливою функцією є також управління запасами, яке спрямоване на підтримання оптимального рівня матеріальних ресурсів і готової продукції з метою уникнення надлишкових витрат на зберігання або дефіциту ресурсів у виробничому процесі.

Суттєве значення має транспортна функція логістики, яка передбачає організацію перевезення матеріально-технічних ресурсів та готової продукції. Для аграрних підприємств питання транспортування є особливо актуальним через значні обсяги перевезень, сезонний характер робіт та необхідність швидкого переміщення продукції до місць зберігання або реалізації. Ефективне

управління транспортними потоками дозволяє скоротити витрати на перевезення, зменшити простої техніки та забезпечити своєчасне виконання виробничих операцій.

Важливою складовою логістичного забезпечення є складська функція, яка включає організацію зберігання ресурсів і продукції, управління складськими запасами та забезпечення належних умов зберігання. У сільському господарстві правильна організація складського господарства має безпосередній вплив на збереження якості продукції, зниження втрат та забезпечення стабільності постачання.

Окрему роль у системі логістичного забезпечення відіграє інформаційна функція, яка забезпечує збір, обробку та передачу інформації, необхідної для прийняття управлінських рішень. Сучасні інформаційні технології дозволяють підвищити ефективність управління логістичними процесами шляхом автоматизації обліку, контролю руху ресурсів, планування перевезень та моніторингу запасів [12]..

Логістичне забезпечення аграрного підприємства являє собою багатокомпонентну систему, у межах якої окремі логістичні напрями формують комплексний вплив на ефективність виробничо-збутової діяльності господарства. Для систематизації основних складових логістичного забезпечення та визначення їх функціонального значення доцільно використати структуровану характеристику, наведену в табл. 1.1.

Наведена у таблиці структура дозволяє комплексно охарактеризувати систему логістичного забезпечення аграрного підприємства через поєднання її функціональних складових, управлінських завдань та практичного впливу на результати господарської діяльності. Зазначений інструментарій дозволяє більш комплексно визначити значення логістичної компоненти у створенні результативної моделі менеджменту процесів виготовлення та збуту продукції фермерського господарства.

Таблиця 1.1

**Система логістичного забезпечення аграрного підприємства та її
функціональне призначення**

Складова логістичної системи	Основні управлінські завдання	Практичний вплив на результати діяльності
Логістика постачання	• вибір постачальників; • організація закупівель; • контроль надходження ресурсів.	• безперервність виробничого процесу; • скорочення ризику дефіциту ресурсів.
Виробнича логістика	• координація внутрішніх матеріальних потоків; • оптимізація використання техніки та ресурсів.	• підвищення продуктивності робіт; • зменшення непродуктивних витрат
Транспортна логістика	• планування маршрутів перевезень; • організація доставки продукції.	• скорочення транспортних витрат; • прискорення реалізації продукції
Складська логістика	• організація зберігання; • управління запасами; • контроль складських операцій.	• мінімізація втрат продукції; • покращення збереження якості.
Збутова логістика	• координація каналів реалізації; • організація відвантаження продукції.	• підвищення ефективності продажів • покращення обслуговування споживачів.
Інформаційна логістика	• збір і обробка інформації; • підтримка прийняття управлінських рішень.	• підвищення оперативності управління; • покращення контролю логістичних процесів.

В умовах сучасного розвитку аграрного сектору логістика дедалі більше інтегрується у систему стратегічного управління підприємством. Це пов'язано з тим, що ефективне логістичне забезпечення сприяє формуванню конкурентних переваг, підвищенню рівня обслуговування споживачів та забезпеченню стабільності діяльності підприємства. Раціональна організація логістичних процесів дозволяє підприємству швидше реагувати на зміни ринкової кон'юнктури, оптимізувати використання ресурсів та забезпечувати своєчасне виконання договірних зобов'язань.

Особливістю логістичного забезпечення аграрних підприємств є тісний взаємозв'язок між виробничими та логістичними процесами. У сільському господарстві більшість виробничих операцій здійснюється у чітко визначені строки, тому порушення постачання ресурсів або транспортування продукції може призвести до значних економічних втрат. Саме тому ефективність логістичної системи безпосередньо впливає на результати господарської діяльності підприємства.

Важливого значення набуває також управління логістичними витратами. До складу логістичних витрат входять витрати на транспортування, зберігання, навантажувально-розвантажувальні роботи, управління запасами та інформаційне забезпечення логістичних процесів. Для аграрних підприємств оптимізація логістичних витрат є одним із основних резервів підвищення прибутковості діяльності. Скорочення витрат на логістику дозволяє знизити собівартість продукції, підвищити рівень рентабельності та зміцнити конкурентні позиції підприємства на ринку [14].

Сучасні тенденції розвитку логістики пов'язані з активним впровадженням цифрових технологій, автоматизацією управлінських процесів та використанням аналітичних систем підтримки прийняття рішень. Використання GPS-моніторингу транспорту, автоматизованих систем управління запасами, електронного документообігу та цифрових платформ управління логістикою дозволяє аграрним підприємствам підвищити ефективність логістичних операцій та забезпечити більш раціональне використання ресурсів.

Організація логістичних процесів у фермерських господарствах є важливою складовою ефективного функціонування аграрного виробництва та забезпечення стабільності господарської діяльності. У сучасних умовах розвитку аграрного сектору логістика виступає не лише як допоміжний елемент управління матеріальними потоками, а як комплексна система координації виробничих, транспортних, складських та збутових процесів. Для фермерських господарств, які функціонують у середовищі підвищеної невизначеності, сезонності виробництва та залежності від природно-кліматичних умов,

ефективна організація логістичних процесів є одним із визначальних чинників забезпечення конкурентоспроможності та прибутковості діяльності.

Специфіка організації логістичних процесів у фермерських господарствах визначаються особливостями сільськогосподарського виробництва. На відміну від промислових підприємств, аграрне виробництво характеризується сезонністю виконання робіт, обмеженими термінами проведення польових операцій, залежністю від погодних умов, необхідністю оперативного використання техніки та значною територіальною розосередженістю виробничих об'єктів. Усі ці фактори безпосередньо впливають на формування логістичної системи господарства та обумовлюють необхідність гнучкого управління матеріальними й транспортними потоками.

Важливою особливістю логістики фермерських господарств є значна роль матеріально-технічного забезпечення. Для своєчасного виконання виробничих процесів підприємство повинно бути забезпечене насінням, добривами, засобами захисту рослин, паливно-мастильними матеріалами, запасними частинами та іншими ресурсами у необхідних обсягах і в чітко визначені строки. Несвоєчасне постачання ресурсів може призвести до порушення технологічних процесів, втрати врожайності та зниження ефективності виробництва.

Особливого значення в діяльності фермерських господарств набуває транспортна логістика. У процесі виробництва та реалізації сільськогосподарської продукції здійснюється значний обсяг перевезень, пов'язаних із доставкою матеріально-технічних ресурсів, переміщенням техніки між полями, транспортуванням урожаю до місць зберігання та реалізації. Через значну площу земельних угідь, віддаленість полів і нестабільний стан транспортної інфраструктури транспортні витрати можуть становити суттєву частину загальних витрат підприємства. У зв'язку з цим ефективне планування маршрутів, раціональне використання транспортних засобів та оптимізація перевезень мають важливе значення для зниження собівартості продукції.

Складовою логістичної системи фермерських господарств є організація складського господарства та процесів зберігання продукції. Для аграрних

підприємств характерним є сезонне надходження великих обсягів продукції, що потребує належної організації складських приміщень, забезпечення умов зберігання та контролю якості продукції. Недостатній рівень організації складської логістики може призвести до псування продукції, втрат її товарних властивостей та збільшення витрат на зберігання.

Важливу роль у діяльності фермерських господарств відіграє збутова логістика, яка охоплює процеси реалізації продукції, формування каналів збуту, організації відвантаження та доставки продукції покупцям. У сучасних умовах господарювання ефективність реалізації продукції значною мірою залежить від здатності підприємства забезпечити своєчасне виконання замовлень, належний рівень логістичного сервісу та мінімізацію витрат на транспортування продукції до споживачів.

Однією з ключових особливостей логістичних процесів у фермерських господарствах є їх тісний взаємозв'язок із виробничими циклами. У рослинництві більшість технологічних операцій виконується у строго визначені агротехнічні строки, тому будь-які порушення у системі постачання чи транспортування можуть негативно вплинути на кінцеві результати виробництва. Це обумовлює необхідність оперативного управління логістичними потоками та постійного контролю за виконанням логістичних операцій [17].

У сучасних умовах розвитку аграрного виробництва дедалі більшого значення набуває інтеграція логістичних процесів у загальну систему управління фермерським господарством. Логістика перестає виконувати лише допоміжну функцію і перетворюється на один із ключових інструментів підвищення ефективності діяльності підприємства. Раціональна організація логістичних процесів дозволяє скоротити виробничі витрати, підвищити продуктивність праці, покращити використання матеріально-технічних ресурсів та забезпечити стабільність виробничо-збутових процесів.

Основні особливості та фактори впливу на організацію логістичних процесів у фермерських господарствах доцільно узагальнити графічно, оскільки

це дозволяє більш комплексно відобразити взаємозв'язок між специфікою аграрного виробництва та логістичною діяльністю підприємства (рис. 1.1).

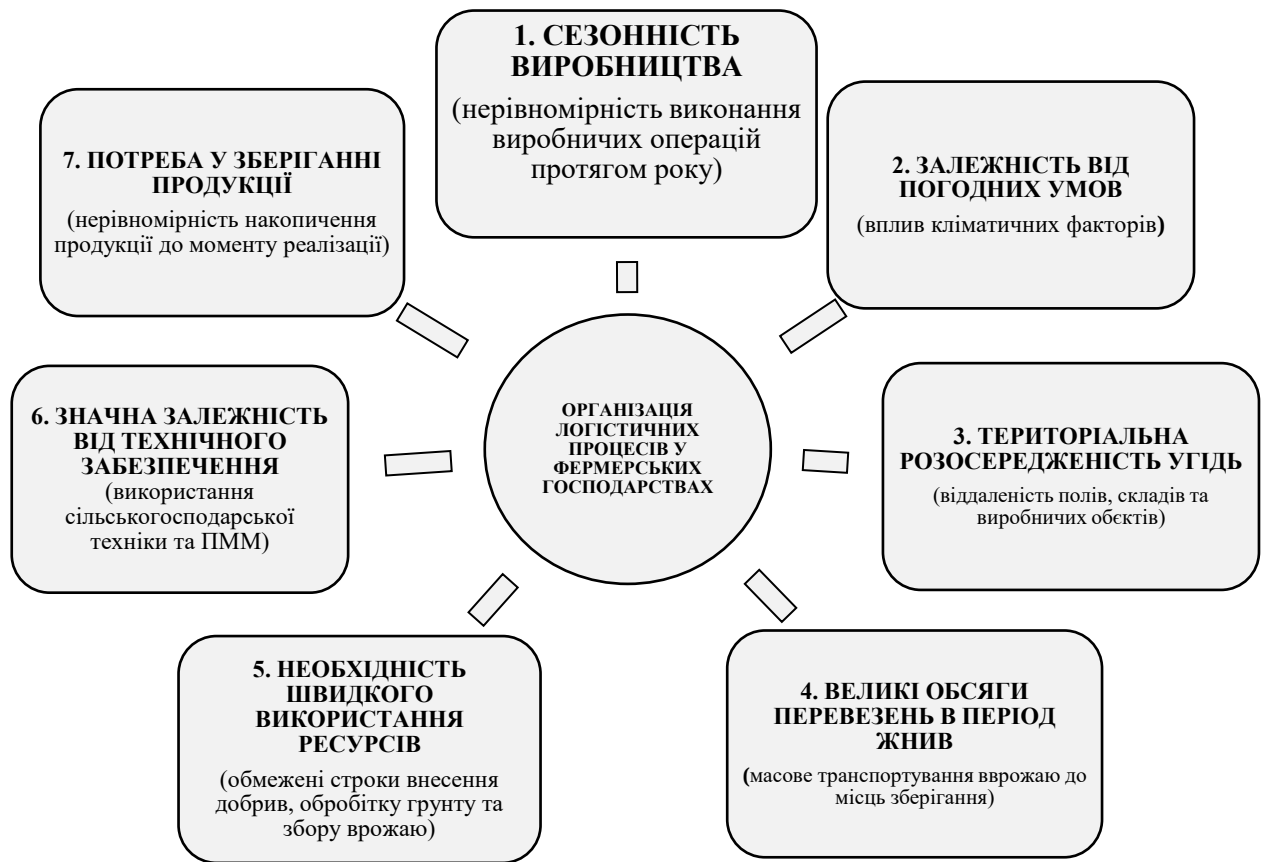

Рис. 1.1. Особливості та фактори впливу на організацію логістичних процесів у фермерських господарствах

Представлені на рис. 1.1 фактори безпосередньо впливають на рівень ефективності логістичного забезпечення фермерського господарства та визначають необхідність формування гнучкої системи управління матеріальними, транспортними й інформаційними потоками. Урахування зазначених особливостей дозволяє забезпечити безперервність виробничих процесів, оптимізувати логістичні витрати та підвищити результативність діяльності аграрного підприємства.

Важливою тенденцією сучасного розвитку фермерських господарств є активне впровадження цифрових технологій у систему логістичного управління. Використання GPS-навігації, автоматизованих систем моніторингу транспорту, цифрового обліку матеріальних ресурсів та електронного документообігу дозволяє підвищити рівень контролю логістичних процесів, скоротити

непродуктивні витрати та забезпечити більш раціональне використання ресурсів підприємства.

Для фермерських господарств логістичне забезпечення має стратегічне значення, оскільки воно охоплює всі етапи руху матеріальних потоків – від постачання ресурсів до реалізації готової продукції кінцевим споживачам. Раціональна організація логістичних процесів сприяє забезпеченню безперервності виробничих операцій, скороченню непродуктивних витрат, оптимізації використання техніки та ресурсів, а також підвищенню рівня прибутковості господарської діяльності.

Ефективність виробництва сільськогосподарської продукції значною мірою залежить від своєчасності та якості матеріально-технічного забезпечення. У рослинництві критично важливим є своєчасне постачання насіння, добрив, засобів захисту рослин, паливно-мастильних матеріалів та інших ресурсів. Будь-які затримки у постачанні можуть призвести до порушення агротехнічних строків виконання робіт, зниження врожайності та збільшення виробничих витрат. Саме тому логістика постачання виконує важливу роль у забезпеченні стабільності виробничих процесів та підвищенні ефективності діяльності аграрного підприємства [19].

Одним із важливих напрямів впливу логістичного забезпечення на ефективність виробництва є оптимізація внутрішньогосподарських матеріальних потоків. Раціональна організація переміщення техніки, матеріалів та продукції між виробничими підрозділами дозволяє скоротити непродуктивні витрати часу, підвищити рівень використання технічних засобів і забезпечити більш ефективне виконання виробничих операцій. Особливе значення це має для фермерських господарств із значною територіальною розосередженістю земельних угідь.

Важливу роль у підвищенні ефективності діяльності фермерських господарств відіграє транспортна логістика. У процесі виробництва та реалізації сільськогосподарської продукції здійснюється значний обсяг перевезень, пов'язаний із доставкою ресурсів, переміщенням техніки та транспортуванням

урожаю. Оптимізація транспортних маршрутів, раціональне використання транспортних засобів та скорочення простоїв техніки дозволяють суттєво знизити витрати на перевезення та підвищити загальну ефективність логістичної системи підприємства.

Не менш важливим є вплив логістичного забезпечення на процес реалізації продукції. У сучасних умовах аграрні підприємства повинні забезпечувати не лише виробництво якісної продукції, а й ефективну організацію її збуту. Логістика реалізації охоплює процеси формування каналів збуту, організації відвантаження, транспортування продукції до споживачів та координації взаємодії з покупцями. Раціональна організація збутової логістики дозволяє скоротити терміни поставок, мінімізувати втрати продукції під час транспортування та підвищити рівень обслуговування споживачів.

Для аграрних підприємств важливим аспектом є також забезпечення ефективного управління запасами продукції та матеріальних ресурсів. Надмірне накопичення запасів призводить до збільшення витрат на зберігання, погіршення якості продукції та уповільнення оборотності капіталу. Водночас недостатній рівень запасів може спричинити перебої у виробництві або несвоєчасне виконання договірних зобов'язань перед покупцями. Саме тому ефективна система логістичного забезпечення повинна забезпечувати оптимальний рівень запасів та їх раціональне використання.

Суттєвий вплив на ефективність діяльності фермерських господарств має також організація складської логістики. Для підприємств аграрного сектору характерним є сезонне накопичення значних обсягів продукції, що потребує належної організації процесів зберігання. Від рівня організації складського господарства залежить збереження якості продукції, мінімізація втрат та ефективність подальшої реалізації [24].

У сучасних умовах розвитку аграрного ринку важливого значення набуває інтеграція логістичного забезпечення у систему стратегічного управління підприємством. Логістика розглядається не лише як інструмент управління матеріальними потоками, а як важливий фактор формування конкурентних

переваг підприємства. Рациональна організація логістичних процесів дозволяє аграрним підприємствам оперативно реагувати на зміни ринкової кон'юнктури, скорочувати виробничі витрати та забезпечувати стабільність господарської діяльності.

Для більш детального відображення впливу логістичного забезпечення на результати діяльності аграрного підприємства доцільно узагальнити основні напрями такого впливу та їх економічне значення у вигляді структурованої схеми (рис. 1.2).

Рис. 1.2. Основні напрями впливу логістичного забезпечення на ефективність діяльності фермерського господарства

Рисунок відображає взаємозв'язок між основними складовими логістичного забезпечення та результатами діяльності підприємства. Центральним елементом схеми виступає «Логістичне забезпечення фермерського господарства», від якого відходять основні напрями впливу:

постачання ресурсів, транспортна логістика, складська логістика, управління запасами, збутова логістика та інформаційне забезпечення.

Важливою тенденцією сучасного розвитку логістичного забезпечення є впровадження цифрових технологій у систему управління аграрним підприємством. Використання GPS-моніторингу транспорту, електронного документообігу, автоматизованих систем управління запасами та програм планування логістичних операцій дозволяє підвищити оперативність управлінських рішень, скоротити непродуктивні витрати та покращити координацію логістичних процесів.

Крім того, ефективне логістичне забезпечення сприяє підвищенню рівня економічної стійкості фермерських господарств. Оптимізація логістичних витрат дозволяє знизити собівартість продукції, підвищити рівень рентабельності виробництва та забезпечити більш ефективне використання фінансових ресурсів підприємства. Це особливо важливо в умовах нестабільності ринкового середовища та зростання витрат на матеріально-технічні ресурси.

1.2. Сучасні підходи та інструменти удосконалення системи управління логістичним забезпеченням фермерського господарства

У сучасних умовах розвитку аграрного сектору управління логістичними потоками набуває важливого значення для забезпечення ефективного функціонування фермерських господарств. Підвищення рівня конкуренції на аграрному ринку, зростання вартості матеріально-технічних ресурсів, нестабільність зовнішнього середовища та необхідність забезпечення безперервності виробничо-збутових процесів обумовлюють потребу у використанні сучасних методичних підходів до організації логістичної діяльності підприємств.

Логістичні потоки у фермерському господарстві являють собою сукупність взаємопов'язаних процесів руху матеріальних, інформаційних, фінансових та транспортних ресурсів у межах виробничої та збутової системи підприємства. Основною метою управління логістичними потоками є забезпечення ефективної координації всіх логістичних операцій, мінімізація витрат, оптимізація використання ресурсів та підвищення результативності діяльності господарства.

Методичні підходи до управління логістичними потоками базуються на принципах системності, комплексності, безперервності, адаптивності та економічної ефективності. Системний підхід передбачає розгляд логістичної діяльності як єдиного комплексу взаємопов'язаних процесів, у межах якого всі елементи логістичної системи функціонують у тісній взаємодії. Це дозволяє забезпечити узгодженість виробничих, транспортних, складських і збутових процесів та підвищити ефективність управління підприємством.

Комплексний підхід до управління логістичними потоками полягає у необхідності врахування всіх факторів, що впливають на логістичну діяльність фермерського господарства. До таких факторів належать особливості виробничої спеціалізації підприємства, обсяги виробництва, рівень технічного забезпечення, територіальна структура земельних угідь, стан транспортної інфраструктури, сезонність робіт та ринкова кон'юнктура. Урахування зазначених факторів дозволяє формувати більш ефективну систему управління логістичними процесами та забезпечувати її адаптацію до змін зовнішнього середовища.

Одним із найбільш поширених методичних підходів до управління логістичними потоками є процесний підхід, який передбачає розгляд логістичної діяльності як сукупності взаємопов'язаних бізнес-процесів. У межах цього підходу логістичні операції розглядаються як окремі процеси, що мають чітко визначені цілі, ресурси, виконавців та результати. Процесний підхід дозволяє забезпечити підвищення керованості логістичних операцій, скорочення

непродуктивних витрат та покращення координації між структурними елементами підприємства.

Дедалі більшого поширення набуває інтегрований підхід до управління логістичними потоками. Його сутність полягає у поєднанні всіх логістичних процесів у єдину систему управління матеріальними та інформаційними потоками підприємства. Інтегрований підхід дозволяє забезпечити координацію діяльності всіх учасників логістичного ланцюга, підвищити рівень інформаційної взаємодії та скоротити витрати на здійснення логістичних операцій.

Для фермерських господарств особливо важливим є адаптивний підхід до управління логістичними потоками. Його необхідність обумовлена високим рівнем залежності аграрного виробництва від погодних умов, сезонності робіт та коливань ринкової кон'юнктури. Адаптивний підхід передбачає здатність логістичної системи оперативно реагувати на зміни зовнішнього середовища, коригувати маршрути перевезень, обсяги запасів та графіки виконання логістичних операцій [26].

У системі управління логістичними потоками важливе місце посідає планування логістичних процесів. Логістичне планування передбачає визначення потреб у матеріально-технічних ресурсах, формування маршрутів перевезень, розрахунок необхідних складських площ, координацію використання транспортних засобів та прогнозування обсягів реалізації продукції. Раціональне планування логістичних потоків дозволяє забезпечити більш ефективне використання ресурсів підприємства та скоротити рівень логістичних витрат.

Не менш важливим елементом управління логістичними потоками є контроль та моніторинг логістичних операцій. Система контролю дозволяє оцінювати ефективність логістичних процесів, виявляти проблемні ділянки у функціонуванні логістичної системи та приймати обґрунтовані управлінські рішення щодо її вдосконалення. У сучасних умовах для цього активно використовуються цифрові технології, системи GPS-моніторингу транспорту,

електронного обліку запасів та автоматизованого управління логістичними операціями.

Суттєвого значення набуває також концепція оптимізації логістичних потоків, яка базується на пошуку найбільш ефективних варіантів організації логістичних процесів. Оптимізація передбачає мінімізацію витрат на транспортування, зберігання, навантажувально-розвантажувальні роботи та управління запасами. Для фермерських господарств це особливо актуально в умовах постійного зростання вартості пально-мастильних матеріалів, транспортних послуг та матеріально-технічних ресурсів.

У практиці управління логістичними потоками широко застосовуються економіко-математичні методи, які дозволяють здійснювати прогнозування, оптимізацію маршрутів перевезень, розрахунок обсягів запасів та оцінку ефективності логістичних рішень. Використання таких методів сприяє підвищенню обґрунтованості управлінських рішень та забезпечує більш раціональне використання ресурсів підприємства.

Важливим напрямом удосконалення управління логістичними потоками є цифровізація логістичних процесів. Використання сучасних інформаційних технологій дозволяє автоматизувати процеси планування, контролю та координації логістичних операцій. Застосування цифрових платформ управління логістикою, систем GPS-моніторингу транспорту, автоматизованих складських систем та електронного документообігу сприяє підвищенню ефективності логістичної діяльності та скороченню непродуктивних витрат.

Для більш ґрунтовного розкриття методичних підходів до управління логістичними потоками у фермерському господарстві доцільно узагальнити їх основні характеристики та практичне значення у вигляді структурованої таблиці (табл. 1.2).

Наведена у таблиці 1.2 характеристика свідчить про те, що сучасне управління логістичними потоками у фермерських господарствах ґрунтується на комплексному поєднанні різних методичних підходів. Їх використання дозволяє

забезпечити більш ефективну організацію логістичних процесів, скоротити витрати та підвищити результативність діяльності аграрного підприємства.

Таблиця 1.2

Характеристика методичних підходів до управління логістичними потоками у фермерському господарстві

МЕТОДИЧНИЙ ПІДХІД	СУТНІСТЬ ПІДХОДУ	ПРАКТИЧНЕ ЗНАЧЕННЯ ДЛЯ ФЕРМЕРСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА
<i>Системний</i>	Розгляд логістики як єдиної взаємопов'язаної системи	Забезпечення узгодженості логістичних процесів
<i>Процесний</i>	Управління логістикою через систему бізнес-процесів	Підвищення ефективності виконання логістичних операцій
<i>Функціональний</i>	Поділ логістичної діяльності на окремі функціональні напрями	Посилення контролю за окремими логістичними функціями
<i>Інтегрований</i>	Об'єднання матеріальних, інформаційних і транспортних потоків	Скорочення витрат та покращення координації діяльності
<i>Адаптивний</i>	Гнучке реагування на зміни зовнішнього середовища	Підвищення стійкості логістичної системи
<i>Оптимізаційний</i>	Пошук найбільш ефективних логістичних рішень	Мінімізація логістичних витрат та підвищення прибутковості
<i>Цифровий</i>	Використання інформаційних технологій в управлінні логістикою	Автоматизація логістичних процесів і підвищення оперативності управління

Сучасні методичні підходи до управління логістичними потоками нерозривно пов'язані з використанням інформаційних технологій та цифрових систем управління. Автоматизація логістичних процесів дозволяє забезпечити оперативне отримання інформації, покращити контроль за рухом матеріальних потоків, скоротити час прийняття управлінських рішень та підвищити загальну ефективність логістичної системи підприємства.

Крім того, ефективне управління логістичними потоками створює передумови для формування конкурентних переваг фермерського господарства. Рациональна організація логістичних процесів дозволяє скоротити виробничі

витрати, прискорити реалізацію продукції, покращити якість логістичного сервісу та забезпечити більш ефективне використання матеріально-технічних ресурсів підприємства.

Оптимізація логістичного забезпечення передбачає впровадження комплексу організаційних, економічних, технологічних та інформаційних заходів, спрямованих на підвищення ефективності управління матеріальними, транспортними та інформаційними потоками. Основною метою оптимізації є мінімізація сукупних логістичних витрат при одночасному забезпеченні безперервності виробничих процесів і належного рівня обслуговування споживачів.

Одним із найбільш поширених інструментів оптимізації логістичного забезпечення є раціоналізація транспортної логістики. Для аграрних підприємств транспортні витрати становлять значну частину загальних виробничих витрат, тому ефективне управління перевезеннями має важливе економічне значення. Оптимізація транспортних маршрутів дозволяє скоротити витрати пального, зменшити тривалість перевезень, мінімізувати простой техніки та забезпечити більш раціональне використання транспортних засобів.

Важливим інструментом оптимізації логістичного забезпечення є управління запасами матеріально-технічних ресурсів та готової продукції. Раціональне управління запасами дозволяє уникнути надмірного накопичення ресурсів, скоротити витрати на зберігання та забезпечити безперервність виробничого процесу. Для цього підприємства використовують методи нормування запасів, планування потреб у ресурсах, автоматизованого контролю залишків та прогнозування обсягів споживання матеріалів.

Суттєве значення для підвищення ефективності логістичних процесів має оптимізація складської логістики. Для фермерських господарств, які здійснюють сезонне накопичення значних обсягів продукції, важливим є забезпечення належної організації складських операцій, раціонального використання складських площ та збереження якості продукції. Удосконалення складської логістики дозволяє скоротити втрати продукції, прискорити процеси приймання

та відвантаження продукції, а також підвищити рівень контролю за рухом матеріальних ресурсів.

Одним із сучасних напрямів оптимізації логістичного забезпечення є впровадження цифрових технологій у систему управління логістичними процесами. Використання автоматизованих інформаційних систем дозволяє забезпечити оперативний контроль за рухом матеріальних потоків, оптимізувати процеси планування перевезень та управління запасами, а також підвищити швидкість прийняття управлінських рішень. Сучасні цифрові технології створюють можливості для інтеграції всіх елементів логістичної системи підприємства в єдину інформаційну мережу.

Для фермерських господарств важливим інструментом оптимізації є використання систем GPS-моніторингу транспорту та сільськогосподарської техніки. Такі системи дозволяють контролювати маршрути руху транспортних засобів, витрати пального, тривалість виконання транспортних операцій та рівень використання техніки. Використання GPS-технологій сприяє скороченню непродуктивних витрат, підвищенню дисципліни використання транспорту та покращенню координації логістичних процесів [27].

Значного поширення у сучасній практиці логістичного управління набуває концепція «точно вчасно» (Just-in-Time), яка передбачає організацію постачання ресурсів у необхідних обсягах та у визначені строки без надлишкового накопичення запасів. Для аграрних підприємств використання цього підходу дозволяє скоротити витрати на зберігання ресурсів, прискорити оборотність капіталу та підвищити ефективність використання матеріально-технічних ресурсів.

Важливим інструментом оптимізації логістичного забезпечення є також кооперація фермерських господарств у сфері транспортування, зберігання та реалізації продукції. Спільне використання транспортних засобів, складських приміщень та логістичної інфраструктури дозволяє скоротити витрати на здійснення логістичних операцій і забезпечити більш ефективне використання ресурсів.

Особливого значення у сучасних умовах набуває управління інформаційними потоками у логістичній системі підприємства. Інформаційне забезпечення логістичних процесів включає збір, обробку, аналіз та передачу інформації, необхідної для координації діяльності всіх елементів логістичної системи. Використання сучасних інформаційних технологій дозволяє забезпечити більш високий рівень контролю за логістичними операціями та підвищити ефективність управління підприємством.

Для більш детального узагальнення сучасних інструментів оптимізації логістичного забезпечення виробництва та збуту продукції доцільно систематизувати їх за основними напрямками використання та очікуваними результатами впровадження (табл. 1.3).

Таблиця 1.3

**Сучасні інструменти оптимізації логістичного забезпечення
фермерського господарства**

Інструмент оптимізації	Напрямок використання	Очікуваний результат
Оптимізація транспортних маршрутів	Скорочення витрат на перевезення та використання транспорту	Зниження транспортних витрат і скорочення простоїв техніки
Управління запасами	Контроль рівня запасів ресурсів і продукції	Скорочення витрат на зберігання та забезпечення безперервності виробництва
Автоматизація складських операцій	Організація приймання, зберігання та відвантаження продукції	Підвищення ефективності складської логістики
GPS-моніторинг транспорту	Контроль руху техніки та витрат пального	Підвищення ефективності використання транспортних засобів
Інформаційні логістичні системи	Автоматизація управління логістичними процесами	Підвищення оперативності управління та контролю
Концепція «Just-in-Time»	Оптимізація постачання ресурсів	Скорочення надлишкових запасів та прискорення оборотності капіталу
Кооперація у сфері логістики	Спільне використання логістичної інфраструктури	Скорочення логістичних витрат та підвищення ефективності діяльності

Наведена у таблиці 1.3 систематизація свідчить про те, що сучасні інструменти оптимізації логістичного забезпечення охоплюють усі основні елементи логістичної системи фермерського господарства. Їх комплексне використання дозволяє підвищити ефективність управління матеріальними потоками, скоротити виробничі та логістичні витрати, а також забезпечити стабільність виробничо-збутових процесів.

Важливим напрямом удосконалення логістичного забезпечення є впровадження принципів екологічної логістики. Рациональне використання транспортних засобів, скорочення непродуктивних перевезень, оптимізація маршрутів та використання енергоощадних технологій дозволяють не лише скоротити витрати підприємства, а й знизити негативний вплив логістичної діяльності на навколишнє середовище.

На поточному етапі розвитку аграрного сектору цифровізація та впровадження інноваційних технологій стають важливими чинниками підвищення ефективності логістичного забезпечення аграрних підприємств. Зростання конкуренції на ринку сільськогосподарської продукції, ускладнення логістичних процесів, підвищення вартості матеріально-технічних ресурсів та необхідність забезпечення оперативного управління виробничо-збутовими процесами обумовлюють потребу у використанні сучасних цифрових рішень у системі управління логістикою фермерських господарств.

Важливим напрямом цифровізації логістичного забезпечення є використання систем GPS-моніторингу транспорту та сільськогосподарської техніки. Для фермерських господарств, які здійснюють значні обсяги перевезень і мають територіально розосереджені земельні угіддя, використання GPS-технологій дозволяє забезпечити контроль переміщення техніки, витрат пального, дотримання маршрутів та ефективності використання транспортних засобів. Це сприяє скороченню транспортних витрат, мінімізації простоїв техніки та підвищенню ефективності транспортної логістики.

Суттєве значення для оптимізації логістичних процесів має автоматизоване управління запасами. Використання цифрових систем контролю

залишків матеріально-технічних ресурсів і готової продукції дозволяє своєчасно планувати потреби у ресурсах, уникати надлишкового накопичення запасів та забезпечувати безперервність виробничих процесів. Автоматизація управління запасами сприяє скороченню витрат на зберігання та підвищенню ефективності використання оборотних коштів підприємства.

Важливим інструментом цифровізації логістичних процесів є електронний документообіг. Використання електронних систем обміну інформацією дозволяє прискорити процес оформлення логістичних операцій, забезпечити оперативну передачу даних між структурними підрозділами підприємства, постачальниками та покупцями продукції. Автоматизація документообігу сприяє зниженню рівня паперових витрат, підвищенню точності обробки інформації та покращенню координації логістичних процесів.

У сучасній практиці аграрного управління дедалі більшого поширення набувають ERP-системи (Enterprise Resource Planning), які забезпечують інтеграцію всіх основних бізнес-процесів підприємства у єдину систему управління. Використання ERP-технологій дозволяє здійснювати комплексне управління закупівлями, запасами, транспортом, складськими операціями та збутом продукції. Для фермерських господарств це створює можливості для підвищення рівня координації діяльності структурних підрозділів та забезпечення ефективного управління логістичними потоками.

Одним із перспективних напрямів розвитку цифрових технологій у логістичному забезпеченні аграрних підприємств є впровадження технологій точного землеробства. Використання цифрових карт полів, систем супутникової навігації, автоматизованого управління технікою та датчиків контролю стану ґрунтів дозволяє більш раціонально планувати польові роботи, оптимізувати використання ресурсів та скоротити витрати на виконання виробничих операцій.

За теперішніх реалій особливу актуальність має також упровадження цифрових екосистем та хмарних технологій менеджменту. Зазначені інструменти гарантують миттєвий доступ до бази даних, узгодженість дій усіх структурних елементів організації та об'єднання логістичних потоків у цілісний

управлінський комплекс. Інтеграція діджитал-платформ забезпечує підвищення відкритості керівних процесів, посилення моніторингу логістичних процедур і скорочення часу на ухвалення стратегічних і тактичних рішень.

Для більш наочного відображення основних напрямів цифровізації логістичного забезпечення аграрних підприємств доцільно узагальнити сучасні цифрові технології та інструменти у вигляді структурованої схеми (рис. 1.3).

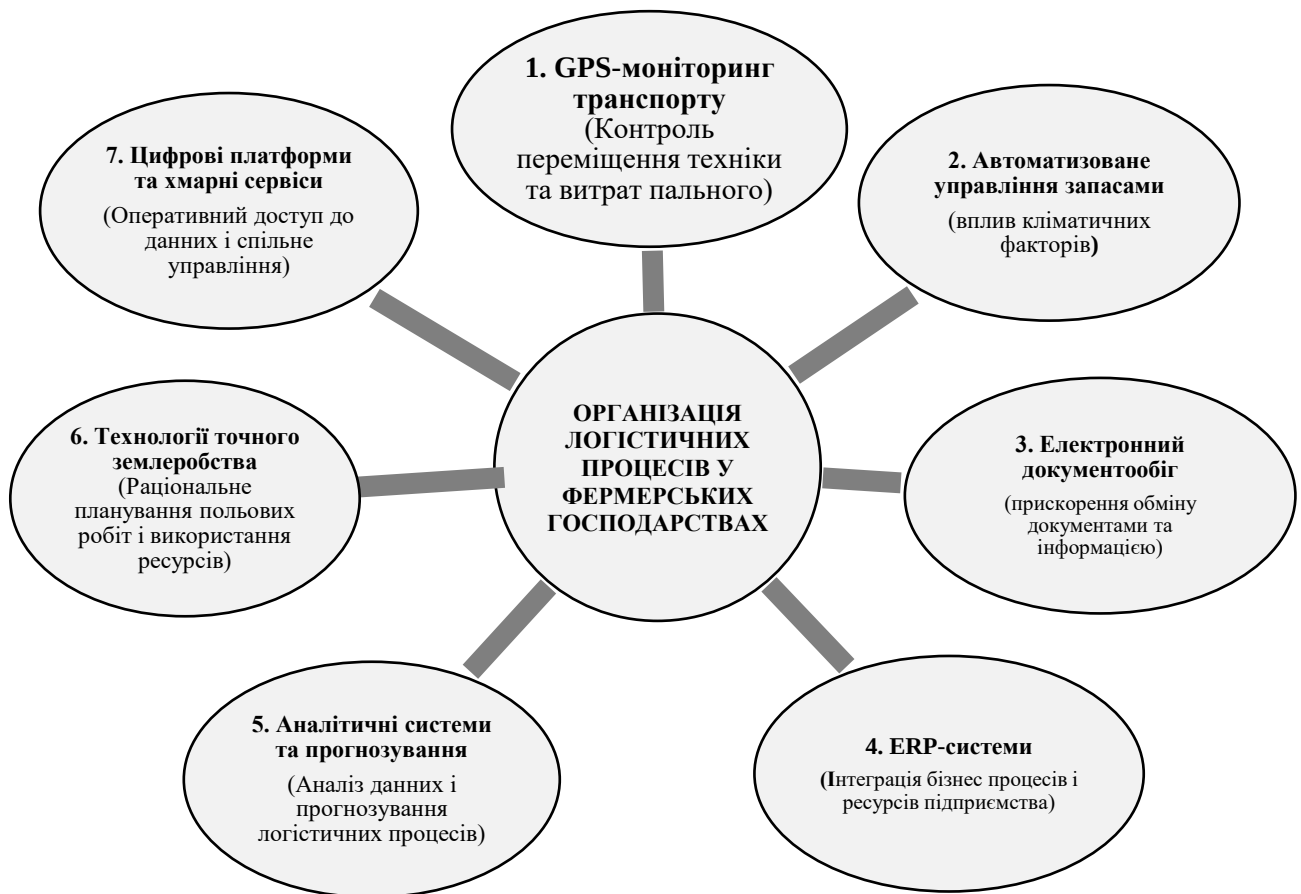

Рис. 1.3. Основні напрями цифровізації логістичного забезпечення аграрного підприємства

Наведений на рис. 1.3 матеріал демонструє, що цифровізація логістичного забезпечення аграрного підприємства охоплює комплекс взаємопов'язаних технологій та інструментів управління. Центральне місце у системі цифровізації займає інтеграція інформаційних, транспортних, виробничих та аналітичних процесів у єдину систему логістичного управління. При цьому кожен із представлених напрямів виконує окрему функцію у забезпеченні ефективності діяльності підприємства.

Так, GPS-моніторинг транспорту забезпечує контроль переміщення техніки та витрат пального, автоматизоване управління запасами сприяє оптимізації ресурсного забезпечення, а електронний документообіг дозволяє прискорити обмін інформацією між учасниками логістичного процесу. ERP-системи забезпечують інтеграцію бізнес-процесів підприємства, аналітичні системи дозволяють здійснювати прогнозування логістичних операцій, а технології точного землеробства створюють можливості для більш ефективного використання ресурсів у процесі виробництва. Водночас цифрові платформи та хмарні сервіси формують основу сучасної системи управління логістичними потоками аграрного підприємства [29].

Водночас процес цифровізації логістичного забезпечення потребує відповідного рівня технічного оснащення, фінансових ресурсів та підготовки персоналу. Для багатьох фермерських господарств основними проблемами впровадження цифрових технологій залишаються висока вартість програмного забезпечення, недостатній рівень автоматизації виробничих процесів та обмеженість інвестиційних можливостей. Однак у довгостроковій перспективі використання цифрових технологій забезпечує суттєве підвищення ефективності логістичних процесів та створює передумови для зміцнення конкурентних позицій аграрного підприємства.

Впровадження новітнього програмного забезпечення дозволяє перевести логістичні операції в автоматичний режим, оптимізувати менеджмент матеріально-транспортних потоків, раціоналізувати експлуатацію наявних активів та зменшити логістичні видатки. У поточному господарському середовищі цифрова трансформація матеріально-технічного супроводу є ключовим детермінантом економічної ефективності та збалансованого розвитку фермерських господарств.

Резюмуючи вищевикладені теоретичні положення, можна констатувати, що впровадження прогресивних логістичних концепцій та цифрових технологій є об'єктивною необхідністю для нарощування конкурентного потенціалу й підвищення загальної результативності функціонування підприємств аграрної сфери за сучасних реалій.

РОЗДІЛ 2

АНАЛІЗ СИСТЕМИ УПРАВЛІННЯ ЛОГІСТИЧНИМ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯМ У ФГ «АГРОПАРТНЕР-2019»

2.1. Організаційно-економічна характеристика та оцінка виробничо-господарської діяльності ФГ «Агропартнер-2019»

Ефективність управління логістичним забезпеченням аграрного підприємства значною мірою визначається рівнем організації виробничо-збутових процесів, станом матеріально-технічної бази, ефективністю використання ресурсів та здатністю підприємства адаптуватися до змін зовнішнього середовища. Для фермерських господарств, діяльність яких характеризується сезонністю виробництва, значними обсягами транспортних операцій та залежністю від своєчасності постачання ресурсів, логістичне забезпечення виступає одним із ключових чинників забезпечення стабільності та результативності господарської діяльності.

Проведення аналітичного дослідження системи управління логістичним забезпеченням дозволяє оцінити сучасний стан організації логістичних процесів підприємства, визначити ефективність використання матеріальних, транспортних і складських ресурсів, а також виявити проблемні аспекти функціонування логістичної системи. Аналіз діяльності фермерського господарства створює основу для обґрунтування практичних заходів щодо удосконалення логістичного забезпечення виробництва та реалізації продукції.

Важливою передумовою дослідження ефективності системи управління логістичним забезпеченням підприємства є проведення комплексної оцінки його організаційно-економічного стану та результатів виробничо-господарської діяльності. Аналіз основних показників діяльності фермерського господарства дозволяє визначити рівень забезпеченості ресурсами, масштаби виробництва, ефективність використання земельного, трудового та матеріально-технічного потенціалу, а також оцінити фінансові результати функціонування підприємства.

Фермерське господарство «Агропартнер-2019» Дніпровського району Дніпропетровської області здійснює діяльність у сфері вирощування зернових культур, бобових культур та насіння олійних культур, займається вирощуванням овочів, а також надає послуги у сфері вантажного автомобільного транспорту та оренди сільськогосподарської техніки. Господарство має достатній земельний і виробничий потенціал для здійснення ефективної аграрної діяльності, що обумовлює необхідність належної організації логістичних процесів, пов'язаних із постачанням ресурсів, транспортуванням, зберіганням та реалізацією продукції.

Для оцінки масштабів діяльності ФГ «Агропартнер-2019», рівня забезпеченості земельними ресурсами та ефективності їх використання доцільно проаналізувати динаміку структури землекористування підприємства, а також показники забезпеченості земельними угіддями у розрахунку на одного працівника. Аналіз зазначених показників дозволяє визначити тенденції зміни земельного фонду господарства, рівень концентрації сільськогосподарських угідь та особливості кадрового забезпечення підприємства. Основні показники землекористування ФГ «Агропартнер-2019» наведені у додатку А.

Аналіз даних додатку А свідчить про те, що ФГ «Агропартнер-2019» характеризується достатньо стабільними масштабами землекористування протягом досліджуваного періоду. Загальна площа земель фермерського господарства у 2025 році становила 1285 га, що складає 93,05 % від рівня 2021 року. Водночас площа сільськогосподарських угідь скоротилася незначною мірою — до 1270 га, а площа ріллі у 2025 році становила 1157 га, або 95,60 % від показника базового року. У структурі земельних угідь переважає рілля, частка якої протягом усього періоду перевищувала 87 %, що свідчить про виражену рослинницьку спеціалізацію господарства.

Позитивною тенденцією є зростання рівня забезпеченості земельними ресурсами у розрахунку на одного працівника. Незважаючи на певне скорочення площ земельних угідь, зменшення чисельності працівників у окремі роки сприяло підвищенню навантаження земельних ресурсів на одного працюючого.

Так, площа ріллі у розрахунку на одного працівника у 2025 році становила 115,7 га проти 110,0 га у 2021 році. Це свідчить про підвищення рівня концентрації земельних ресурсів та зростання потреби у ефективній організації виробничих і логістичних процесів у господарстві. Отримані результати підтверджують необхідність удосконалення системи управління логістичним забезпеченням ФГ «Агропартнер-2019» з метою забезпечення раціонального використання ресурсного потенціалу підприємства.

Для більш наочного відображення тенденцій зміни структури земельних ресурсів ФГ «Агропартнер-2019» доцільно представити динаміку загальної площі земель, площі сільськогосподарських угідь та ріллі у графічному вигляді. Використання гістограми дозволяє більш чітко простежити зміни у структурі землекористування підприємства протягом досліджуваного періоду та оцінити рівень концентрації ріллі у загальному земельному фонді господарства (рис. 2.1).

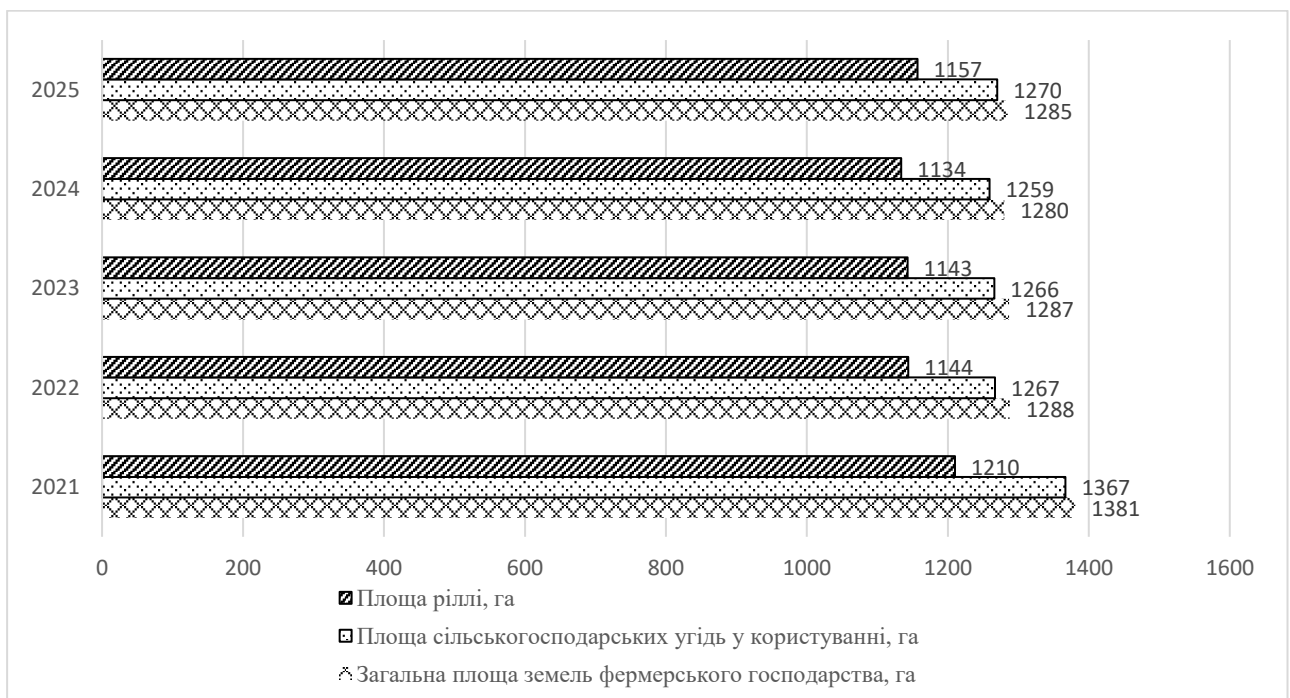

Рис. 2.1. Динаміка структури земельних ресурсів ФГ «Агропартнер-2019» у 2021–2025 рр., га

Наведений на рис. 2.1 графічний матеріал свідчить про відносно стабільний характер землекористування фермерського господарства протягом 2021–2025 рр. Незважаючи на певне скорочення загальної площі земель та площі сільськогосподарських угідь у порівнянні з базовим роком, структура земельних

ресурсів підприємства залишається достатньо стабільною. Найбільшу частку у структурі земельного фонду господарства займає рілля, що підтверджує рослинницьку спеціалізацію ФГ «Агропартнер-2019». Водночас незначні коливання площ угідь свідчать про відносну стабільність виробничого потенціалу підприємства та створюють передумови для ефективної організації логістичного забезпечення виробництва і реалізації сільськогосподарської продукції.

Важливим елементом оцінки виробничої діяльності фермерського господарства є дослідження структури посівних площ, оскільки саме спеціалізація виробництва та співвідношення окремих сільськогосподарських культур значною мірою визначають потреби підприємства у матеріально-технічних ресурсах, транспортному забезпеченні, складських потужностях та організації збуту продукції. Аналіз структури посівних площ дозволяє оцінити виробничу спрямованість господарства, рівень диверсифікації рослинницької діяльності та особливості формування логістичних потоків у процесі виробництва і реалізації продукції. Основні показники структури посівних площ ФГ «Агропартнер-2019» наведені у таблиці 2.1.

Таблиця 2.1

Структура та динаміка посівних площ ФГ «Агропартнер-2019»

Групи сільськогоспо- дарських культур	2023		2024		2025		2025 у % до 2023
	га	%	га	%	га	%	
Озимі зернові культури	274,2	23,37	270	23,35	311,5	26,79	113,6
Ярі зернові культури	234,1	19,96	249,2	21,46	218,1	18,75	93,16
Соняшник	210,9	17,98	207,7	17,89	228,5	19,64	108,35
Кукурудза на зерно	105,5	8,99	62,3	5,37	41,5	3,57	39,34
Баштанні та кормові культури	63,7	5,43	112,4	9,68	103,8	8,93	162,95
Картопля та коренеплоди	73,8	6,29	51,9	4,47	97,8	8,93	132,52
Овочеві культури відкритого ґрунту	210,9	17,98	207,7	17,89	155,8	13,39	73,87
Разом посівних площ	1173,1	100	1161,2	100	1157	100	98,63

Аналіз даних таблиці 2.1 свідчить про те, що у структурі посівних площ ФГ «Агропартнер-2019» переважають зернові та технічні культури, що підтверджує рослинницьку спеціалізацію господарства. Найбільшу частку у структурі посівів у 2025 році займали озимі зернові культури — 26,79 %, або 311,5 га, що на 13,6 % більше порівняно з 2023 роком. Водночас площі ярого зернового клину скоротилися до 218,1 га, або 18,75 % у структурі посівів. Значну частку у структурі посівних площ займає соняшник, площа якого у 2025 році становила 228,5 га, або 19,64 % загальної посівної площі.

Негативною тенденцією є скорочення площ кукурудзи на зерно — з 105,5 га у 2023 році до 41,5 га у 2025 році, що становить лише 39,34 % від рівня базового року. Водночас спостерігається збільшення площ баштанних та кормових культур, а також картоплі й коренеплодів, що свідчить про певну диверсифікацію структури посівів господарства. Загальна площа посівів у 2025 році становила 1157 га, що на 1,37 % менше порівняно з 2023 роком.

Отримані результати свідчать про наявність змін у структурі виробництва ФГ «Агропартнер-2019», які безпосередньо впливають на організацію логістичних процесів підприємства. Зміна структури посівних площ обумовлює необхідність адаптації системи матеріально-технічного забезпечення, транспортування, зберігання та реалізації продукції відповідно до особливостей вирощування окремих груп культур.

Для більш наочного відображення змін у структурі посівних площ ФГ «Агропартнер-2019» та оцінки динаміки спеціалізації рослинницького виробництва доцільно представити співвідношення основних груп сільськогосподарських культур у графічному вигляді. Побудована порівняльна діаграма дозволяє простежити зміни частки окремих культур у структурі посівних площ господарства у 2023 та 2025 роках, а також визначити основні тенденції розвитку виробничої спеціалізації підприємства (рис. 2.2).

Наведений на рисунку 2.2 графічний матеріал свідчить про наявність певних структурних змін у системі рослинницького виробництва господарства.

Рис. 2.2. Порівняння структури посівних площ ФГ «Агропартнер-2019» у 2023 та 2025 рр., %

Протягом досліджуваного періоду спостерігається збільшення частки озимих зернових культур та соняшнику, що свідчить про посилення орієнтації підприємства на вирощування високорентабельних культур. Водночас суттєво скоротилася частка кукурудзи на зерно, що може бути пов'язано зі зміною виробничої стратегії господарства, підвищенням витрат на вирощування або необхідністю оптимізації структури посівів.

Крім того, збільшення частки баштанних, кормових культур, а також картоплі й коренеплодів свідчить про певну диверсифікацію рослинницького виробництва підприємства. Разом із тим скорочення питомої ваги овочевих культур відкритого ґрунту вказує на перерозподіл виробничих ресурсів на користь більш економічно ефективних напрямів діяльності. Виявлені тенденції безпосередньо впливають на організацію логістичного забезпечення господарства, зокрема на потребу у матеріально-технічних ресурсах, транспортному обслуговуванні, складських потужностях та системі реалізації продукції.

Вагомим складником оцінювання виробничих можливостей фермерського господарства виступає дослідження складу та структури основних засобів, адже

ступінь оснащення підприємства матеріально-технічною базою безпосередньо детермінує результативність виробництва, побудову логістичних ланцюгів та продуктивність експлуатації наявних ресурсів. Дослідження структури основних фондів дозволяє оцінити рівень технічного забезпечення господарства, визначити співвідношення виробничих і невиробничих активів, а також проаналізувати ефективність забезпечення працівників основними засобами. Основні показники складу та структури основних фондів ФГ «Агропартнер-2019» наведені у табл. 2.2.

Таблиця 2.2

Склад та структура основних фондів ФГ «Агропартнер-2019»

Види основних фондів	2023		2024		2025		2025 у % до 2023
	тис. грн	%	тис. грн	%	тис. грн	%	
Виробничі основні засоби аграрного призначення	4818	68,27	5166	67,99	5131	68,44	106,50
Виробничі основні засоби допоміжного призначення	2101	29,77	2275	29,93	2178	29,04	103,66
Соціально-побутові та невиробничі фонди	138	1,96	158	2,08	189	2,52	136,96
Загальна вартість основних фондів	7057	100,0	7599	100,0	7498	100,0	106,25
Фондооснащеність праці, тис. грн/особу	882,1	—	949,9	—	749,8	—	84,99

Аналіз даних таблиці 2.2 свідчить про те, що у структурі основних фондів ФГ «Агропартнер-2019» переважають виробничі основні засоби аграрного призначення, частка яких у 2025 році становила 68,44 % загальної вартості фондів. Їх вартість у досліджуваному періоді зросла з 4818 тис. грн у 2023 році до 5131 тис. грн у 2025 році, або на 6,5 %, що свідчить про певне зміцнення виробничо-технічної бази підприємства.

Водночас вартість виробничих основних засобів допоміжного призначення у 2025 році становила 2178 тис. грн, або 29,04 % загальної вартості фондів. Частка соціально-побутових та невиробничих фондів залишається незначною — 2,52 %, що є характерним для фермерських господарств

виробничого типу. Загальна вартість основних фондів підприємства у 2025 році склала 7498 тис. грн, що на 6,25 % більше порівняно з 2023 роком.

Важливим показником ефективності використання матеріально-технічної бази є фондооснащеність праці. У 2023 році на одного працівника припадало 882,1 тис. грн основних фондів, тоді як у 2025 році цей показник становив 749,8 тис. грн/особу. Незважаючи на зростання загальної вартості основних засобів, зниження фондооснащеності праці пояснюється збільшенням середньооблікової чисельності працівників до 10 осіб у 2025 році. Отримані результати свідчать про необхідність подальшого підвищення ефективності використання основних фондів та удосконалення системи логістичного забезпечення підприємства з метою забезпечення більш раціонального використання виробничих ресурсів.

Важливим чинником забезпечення ефективності виробничої діяльності та функціонування системи логістичного забезпечення фермерського господарства є рівень використання трудового потенціалу підприємства. Діагностика параметрів використання персоналу дає змогу з'ясувати рівень забезпеченості підприємства трудовими ресурсами, якість організації робочих процесів у часовому вимірі та виявити ключові вектори трансформації людського капіталу господарства. Основні показники використання трудових ресурсів ФГ «Агропартнер-2019» наведені у таблиці 2.3.

Таблиця 2.3

Показники використання трудового потенціалу ФГ «Агропартнер-2019»

Показники	2023	2024	2025	2025 у % до 2023
Середньооблікова чисельність працівників, осіб	8	8	10	125,00
Фактично відпрацьовано за рік, тис. люд.-год	12,0	11,4	15,3	127,50
Відпрацьовано одним працівником за рік, люд.-год	1911	1864	1832	95,87
Плановий фонд робочого часу, тис. люд.-год	13,2	13,4	16,8	127,27
Коефіцієнт використання фонду робочого часу	0,91	0,85	0,91	100,00

Аналіз даних таблиці 2.3 свідчить про те, що середньооблікова чисельність працівників ФГ «Агропартнер-2019» у 2025 році становила 10 осіб, що на 25 % більше порівняно з 2023 роком. Збільшення чисельності персоналу супроводжувалося зростанням загального обсягу фактично відпрацьованого часу - з 12,0 тис. люд.-год у 2023 році до 15,3 тис. люд.-год у 2025 році, або на 27,5 %.

Водночас показник відпрацьованого часу одним працівником за рік мав тенденцію до певного зниження - з 1911 люд.-год у 2023 році до 1832 люд.-год у 2025 році. Це може свідчити про перерозподіл трудового навантаження між працівниками у зв'язку зі збільшенням кадрового складу підприємства. Плановий фонд робочого часу у 2025 році становив 16,8 тис. люд.-год, що також перевищує рівень 2023 року.

Коефіцієнт використання фонду робочого часу протягом досліджуваного періоду залишався на достатньо високому рівні та у 2025 році становив 0,91. Це свідчить про відносно ефективне використання трудового потенціалу підприємства та належний рівень організації виробничих процесів. Отримані результати підтверджують, що ефективність управління трудовими ресурсами є важливою передумовою забезпечення стабільності функціонування ФГ «Агропартнер-2019» та підвищення результативності логістичного забезпечення виробництва і реалізації продукції.

Для комплексної оцінки ефективності функціонування ФГ «Агропартнер-2019» важливе значення має аналіз основних економічних результатів діяльності підприємства. Дослідження динаміки обсягів виробництва, показників реалізації продукції, рівня витрат, прибутковості та рентабельності дозволяє визначити загальні тенденції розвитку господарства, оцінити ефективність використання ресурсного потенціалу та встановити вплив виробничо-господарських процесів на фінансові результати діяльності підприємства. Основні економічні показники діяльності ФГ «Агропартнер-2019» наведені у таблиці 2.4.

Таблиця 2.4

Основні економічні результати діяльності ФГ «Агропартнер-2019»

Показники	2023р.	2024р.	2025р.	Абсол. відхи- лення 2025 р. до 2023 р. (+;-)	2025 р. у % до 2023 р.
Обсяг валової продукції, тис. грн	30393,6	30941,1	32590,5	+2196,9	107,23
Валовий випуск продукції на 100 га с.-г. угідь, тис. грн	2590,9	2664,6	2816,8	+225,9	108,72
Вироблено валової продукції на 1 працівника, тис. грн	3799,2	3867,6	3259,1	-540,1	85,78
Дохід від реалізації продукції та послуг, тис. грн	28570,0	29548,7	30961,0	+2391,0	108,37
Виробничі витрати (собівартість), тис. грн	20059,8	20421,1	21509,7	+1449,9	107,23
Фінансовий результат (чистий прибуток), тис. грн	8510,2	9127,6	9451,2	+941,0	111,06
Рентабельність виробничої діяльності, %	42,4	44,7	43,9	+1,5 в.п.	103,54
Норма прибутковості капіталу, %	16,9	17,8	17,5	+0,6 в.п.	103,55

Аналіз даних таблиці 2.4 свідчить про позитивну динаміку більшості основних економічних показників діяльності ФГ «Агропартнер-2019» упродовж досліджуваного періоду. Аналіз фактичних даних свідчить, що грошове вираження валової продукції у 2025 році склало 32590,5 тис. грн, що перевищує показник 2023 року на 2196,9 тис. грн (абсолютне зростання на 7,23 %). Прогресивною динамікою відзначено й генерацію валового продукту в розрахунку на 100 га землекористування (рівень зріс до 2816,8 тис. грн), що є індикатором інтенсифікації та оптимізації процесу використання земельних ресурсів суб'єкта господарювання.

Дохід від реалізації продукції та послуг у 2025 році склав 30961,0 тис. грн, що на 8,37 % перевищує рівень 2023 року. Водночас собівартість виробництва продукції також зросла — до 21509,7 тис. грн, що обумовлено підвищенням витрат на матеріально-технічні ресурси, паливно-мастильні матеріали та

організацію виробничих процесів. Незважаючи на це, чистий прибуток підприємства у 2025 році становив 9451,2 тис. грн, що на 11,06 % більше порівняно з базовим роком.

Позитивною є також динаміка показників рентабельності діяльності підприємства. Загалом результати аналізу підтверджують стабільний економічний розвиток ФГ «Агропартнер-2019» та створюють передумови для подальшого удосконалення системи управління логістичним забезпеченням виробництва і реалізації продукції.

Для більш наочного відображення тенденцій зміни фінансово-економічних результатів діяльності ФГ «Агропартнер-2019» доцільно представити співвідношення основних показників доходів, витрат та прибутковості підприємства у графічному вигляді. Побудована діаграма дозволяє комплексно оцінити динаміку виручки від реалізації продукції, собівартості виробництва та чистого прибутку господарства упродовж 2023–2025 рр. і визначити загальні тенденції зміни ефективності господарської діяльності підприємства (рис. 2.3).

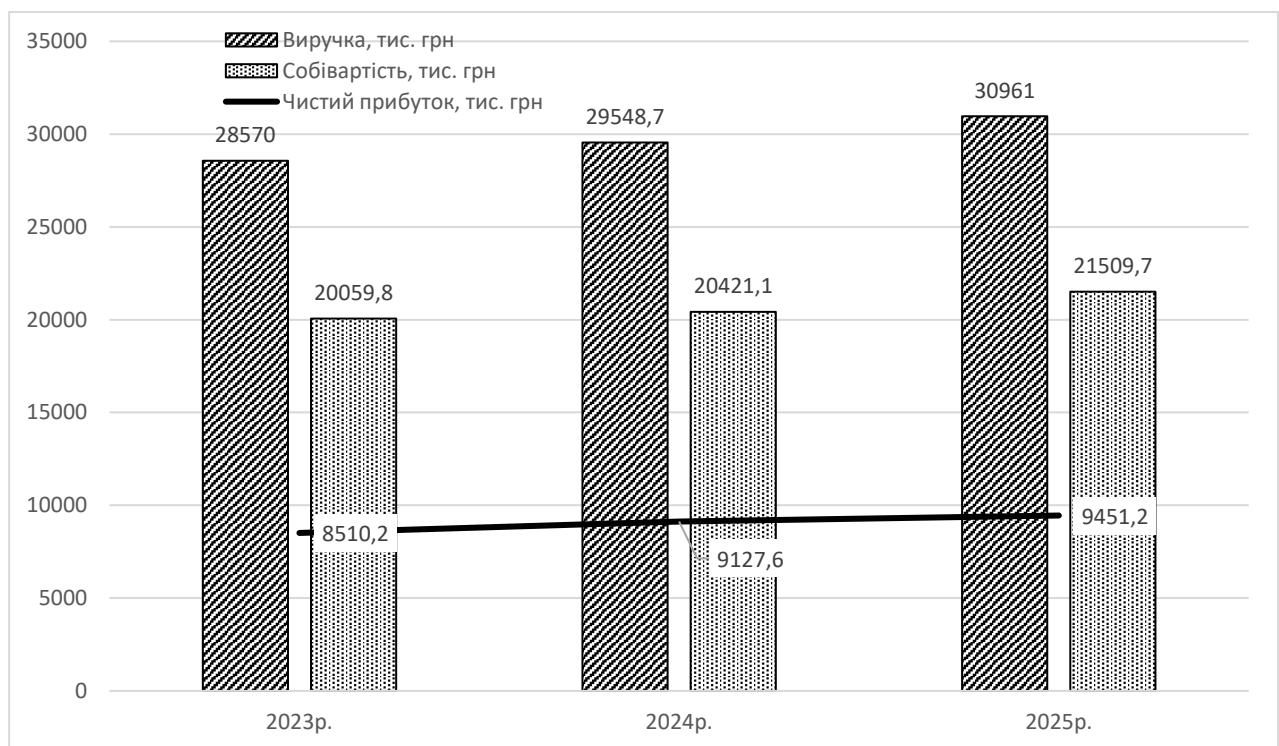

Рис. 2.3. Динаміка виручки, собівартості та чистого прибутку ФГ «Агропартнер-2019»

Наведений на рисунку 2.3 графічний матеріал свідчить про стійку тенденцію до зростання обсягів виручки від реалізації продукції та чистого прибутку підприємства протягом досліджуваного періоду. У 2025 році виручка ФГ «Агропартнер-2019» перевищила 30 млн грн, що підтверджує позитивну динаміку розвитку господарства та розширення масштабів виробничо-збутової діяльності. Одночасно спостерігається і зростання собівартості виробництва, що обумовлено підвищенням вартості матеріально-технічних ресурсів, витрат на паливно-мастильні матеріали та організацію виробничих процесів.

Водночас темпи зростання чистого прибутку підприємства свідчать про збереження достатнього рівня ефективності господарювання та прибутковості діяльності фермерського господарства. Позитивна динаміка фінансових результатів підтверджує наявність потенціалу для подальшого розвитку ФГ «Агропартнер-2019» та створює передумови для удосконалення системи логістичного забезпечення виробництва і реалізації продукції.

2.2. Аналіз ефективності управління логістичним забезпеченням виробництва та реалізації продукції у ФГ «Агропартнер-2019»

Ефективність управління логістичним забезпеченням значною мірою визначає результативність виробничо-збутової діяльності аграрного підприємства, оскільки логістичні процеси безпосередньо впливають на рівень витрат, оперативність виконання виробничих операцій та ефективність реалізації продукції. Для оцінки сучасного стану логістичного забезпечення ФГ «Агропартнер-2019» доцільно проаналізувати структуру та динаміку логістичних витрат підприємства, які характеризують рівень ресурсного забезпечення логістичних процесів та ефективність їх організації.

Основні показники динаміки та структури логістичних витрат ФГ «Агропартнер-2019» наведені у таблиці 2.5.

Таблиця 2.5

Динаміка та структура логістичних витрат ФГ «Агропартнер-2019»

Види логістичних витрат	2023		2024		2025		2025 у % до 2023
	тис. грн	%	тис. грн	%	тис. грн	%	
Витрати на транспортне забезпечення	1385,0	31,14	1498,0	31,76	1632,0	32,51	117,83
Витрати на паливно-мастильні матеріали	1124,0	25,28	1186,0	25,15	1278,0	25,46	113,70
Витрати на зберігання продукції	648,0	14,57	682,0	14,46	705,0	14,04	108,80
Витрати на навантажувально-розвантажувальні роботи	432,0	9,71	458,0	9,71	497,0	9,90	115,05
Витрати на логістичне адміністрування та облік	376,0	8,45	401,0	8,50	438,0	8,73	116,49
Витрати на ремонт і обслуговування транспортних засобів	481,0	10,82	492,0	10,42	468,0	9,32	97,30
<i>Загальна сума логістичних витрат</i>	4446,0	100,00	4717,0	100,00	5018,0	100,00	112,86
Логістичні витрати на 1 га с.-г. угідь, грн	3252,4	—	3722,2	—	3951,2	—	121,48
Частка логістичних витрат у собівартості продукції, %	22,16	—	23,10	—	23,33	—	105,28

Аналіз даних таблиці 2.5 свідчить про поступове зростання загальної суми логістичних витрат підприємства протягом досліджуваного періоду. У 2025 році загальний обсяг логістичних витрат становив 5018,0 тис. грн, що на 12,86 % більше порівняно з 2023 роком. Збільшення логістичних витрат пов'язане насамперед із підвищенням вартості паливно-мастильних матеріалів, транспортного обслуговування, а також загальним зростанням витрат на забезпечення виробничо-збутових процесів.

Найбільшу частку у структурі логістичних витрат підприємства займають витрати на транспортне забезпечення, які у 2025 році становили 1632,0 тис. грн, або 32,51 % загального обсягу логістичних витрат. Значною також залишається частка витрат на паливно-мастильні матеріали — 25,46 %, що обумовлено високою залежністю виробничих та транспортних процесів від використання сільськогосподарської техніки і транспортних засобів.

Витрати на зберігання продукції та навантажувально-розвантажувальні роботи у 2025 році становили відповідно 14,04 % та 9,90 % загальної суми логістичних витрат. Це свідчить про важливу роль складської та транспортно-експедиційної логістики у системі забезпечення діяльності господарства. Водночас витрати на ремонт і технічне обслуговування транспортних засобів у 2025 році дещо скоротилися порівняно з 2023 роком, що може свідчити про оновлення окремих елементів матеріально-технічної бази або більш ефективну організацію використання транспортних засобів.

Для більш наочного відображення співвідношення окремих складових логістичних витрат ФГ «Агропартнер-2019» доцільно представити їх структуру у графічному вигляді. Побудована кільцева секторна діаграма дозволяє оцінити частку основних видів логістичних витрат у загальному обсязі витрат на логістичне забезпечення підприємства та визначити найбільш витратні напрями логістичної діяльності господарства (рис. 2.4).

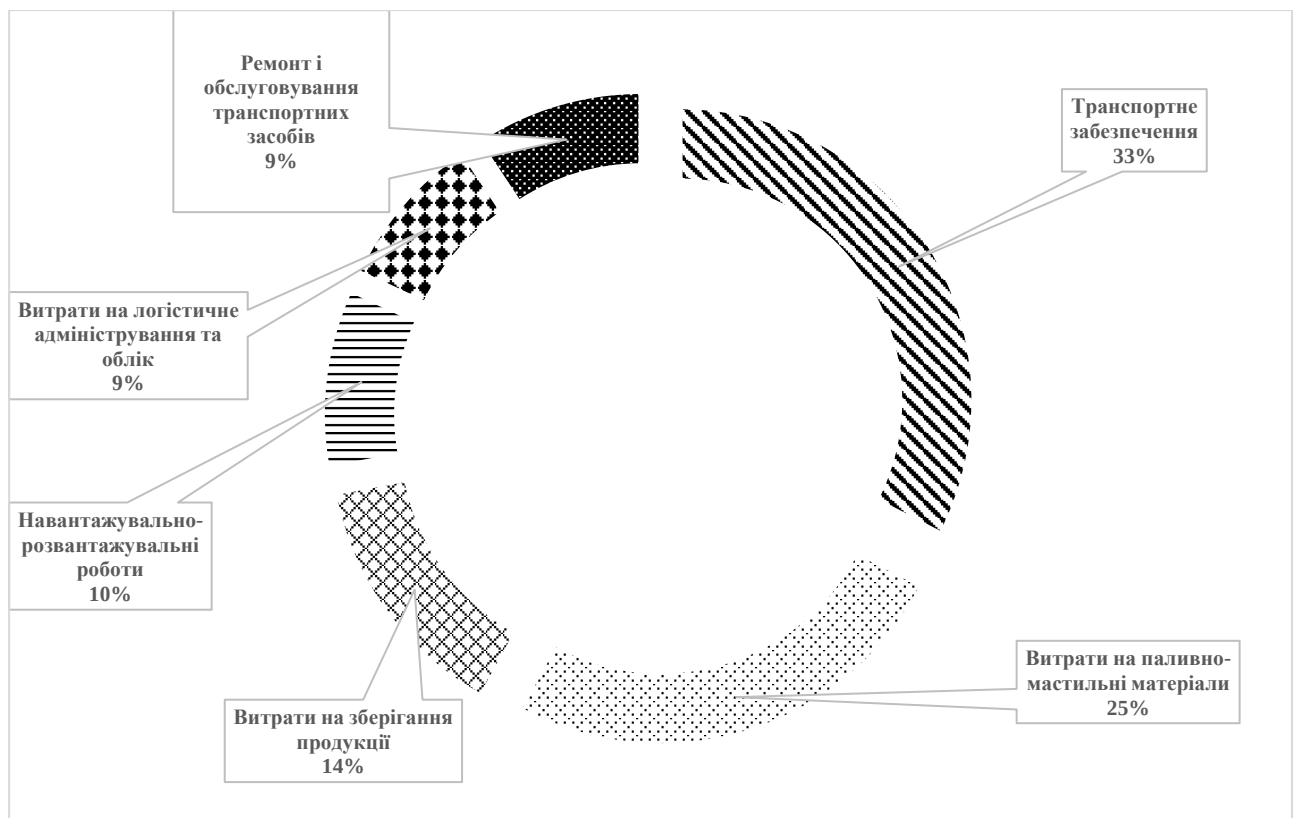

Рис. 2.4. Структура логістичних витрат ФГ «Агропартнер-2019» у 2025 р.

Наведена на рис. 2.4 структура логістичних витрат свідчить про те, що найбільшу частку у логістичних витратах підприємства займають витрати на транспортне забезпечення — 32,51 % загального обсягу логістичних витрат. Значною також є частка витрат на паливно-мастильні матеріали — 25,46 %, що підтверджує високий рівень залежності логістичних процесів господарства від використання транспортних засобів та сільськогосподарської техніки.

Витрати на зберігання продукції становлять 14,04 %, а витрати на навантажувально-розвантажувальні роботи — 9,90 % загальної структури логістичних витрат. Це свідчить про важливу роль складської логістики та внутрішньогосподарського переміщення продукції у системі логістичного забезпечення підприємства. Водночас частка витрат на логістичне адміністрування та ремонт транспортних засобів залишається порівняно меншою, однак вони також мають вагомий вплив на загальний рівень логістичних витрат господарства.

Отримані результати підтверджують, що основними напрямками оптимізації системи логістичного забезпечення ФГ «Агропартнер-2019» мають стати підвищення ефективності транспортних процесів, скорочення витрат на паливно-мастильні матеріали, удосконалення маршрутів перевезень та впровадження сучасних цифрових інструментів управління логістичними операціями.

Важливим елементом системи логістичного забезпечення аграрного підприємства є ефективна організація складських процесів та реалізації продукції, оскільки саме вони забезпечують збереження якості продукції, своєчасність її відвантаження та стабільність збутових операцій. Аналіз показників складського та збутового забезпечення дозволяє оцінити ефективність використання складських потужностей, рівень втрат продукції при зберіганні, швидкість реалізації продукції та результативність організації збутових процесів підприємства. Основні показники ефективності складського та збутового забезпечення ФГ «Агропартнер-2019» наведені у таблиці 2.6.

Таблиця 2.6

**Оцінка ефективності складського та збутового забезпечення
продукції ФГ «Агропартнер-2019»**

Показники	2023	2024	2025	Відхилен ня 2025 р. до 2023 р. (+;-)	2025 р. у % до 2023 р.
Обсяг продукції, що надійшла на зберігання, т	2860	2985	3150	+290	110,14
Середній термін зберігання продукції, днів	48	45	41	-7	85,42
Втрати продукції під час зберігання, т	8,6	8,1	7,9	-0,7	91,86
Рівень втрат при зберіганні, %	0,30	0,27	0,25	-0,05 в.п.	83,33
Обсяг реалізованої продукції, т	2795	2928	3102	+307	110,98
Коефіцієнт реалізації продукції	0,98	0,98	0,99	+0,01	101,02
Витрати на складське зберігання, тис. грн	648,0	682,0	705,0	+57,0	108,80
Витрати на збут продукції, тис. грн	924,0	986,0	1088,0	+164,0	117,75
Оборотність товарної продукції, обертів	5,8	6,2	6,9	+1,1	118,97
Частка витрат на зберігання і збут у виручці, %	5,50	5,65	5,79	+0,29 в.п.	105,27

Аналіз даних таблиці 2.6 свідчить про позитивну динаміку показників складського та збутового забезпечення продукції ФГ «Агропартнер-2019» упродовж досліджуваного періоду. Обсяг продукції, що надходила на зберігання, у 2025 році становив 3150 т, що на 10,14 % більше порівняно з 2023 роком. Одночасно збільшився і обсяг реалізованої продукції — до 3102 т, або на 10,98 % більше рівня базового року, що свідчить про розширення масштабів виробничо-збутової діяльності господарства.

Позитивною тенденцією є скорочення середнього терміну зберігання продукції з 48 до 41 дня, що вказує на прискорення оборотності продукції та підвищення ефективності збутових процесів. Водночас рівень втрат продукції

під час зберігання залишається незначним і у 2025 році становив лише 0,25 %, що свідчить про належний рівень організації складського господарства та дотримання умов зберігання продукції.

Загалом результати аналізу свідчать про достатньо високий рівень ефективності складського та збутового забезпечення ФГ «Агропартнер-2019».

Важливим показником ефективності управління логістичним забезпеченням є результативність реалізації продукції підприємства, оскільки саме система збуту та організація логістичних процесів значною мірою впливають на формування доходів господарства. Аналіз динаміки виручки від реалізації окремих видів продукції дозволяє оцінити ефективність виробничо-збутової діяльності підприємства, визначити найбільш прибуткові напрями спеціалізації та встановити вплив структури виробництва на формування логістичних потоків господарства. Основні показники виручки від реалізації продукції ФГ «Агропартнер-2019» наведені у таблиці 2.7.

Таблиця 2.7

**Динаміка виручки від реалізації основних видів продукції ФГ
«Агропартнер-2019»**

Види продукції	2023, тис. грн.	2024, тис. грн.	2025, тис. грн.	Відхилення 2025 р. до 2023 р.,(+;-)	2025 р. у % до 2023 р.
Пшениця озима та інші озимі зернові	7712,9	7410,5	9689,4	+1976,5	125,63
Ярі зернові культури	4171,9	3000,2	3092,5	-1079,4	74,13
Соняшник	7880,8	9197,7	8514,2	+633,4	108,04
Кукурудза на зерно	4301,4	3063,0	2902,7	-1398,7	67,48
Овочева продукція	3297,2	2678,2	5208,7	+1911,5	157,98
Картопля та коренеплоди	1205,8	4199,2	1553,5	+347,7	128,84
Загальна виручка від реалізації продукції	28570,1	29549,0	30961,0	+2390,9	108,37
Частка продукції рослинництва у загальній виручці, %	100,0	100,0	100,0	—	100,0

Аналіз даних таблиці 2.7 свідчить про позитивну динаміку загального обсягу виручки від реалізації продукції ФГ «Агропартнер-2019» упродовж

досліджуваного періоду. У 2025 році загальна виручка підприємства становила 30961,0 тис. грн, що на 2390,9 тис. грн, або на 8,37 %, більше порівняно з 2023 роком. Це свідчить про зростання обсягів реалізації продукції та підвищення результативності виробничо-збутової діяльності господарства.

Найбільшу частку у структурі виручки підприємства формують озимі зернові культури та соняшник. Так, виручка від реалізації озимих зернових культур у 2025 році становила 9689,4 тис. грн, що на 25,63 % більше порівняно з 2023 роком. Позитивна динаміка спостерігається також за соняшником, виручка від реалізації якого зросла до 8514,2 тис. грн. Це свідчить про високу економічну ефективність виробництва зазначених культур та їх важливу роль у формуванні доходів підприємства.

Водночас виручка від реалізації ярого зернового клину та кукурудзи на зерно у 2025 році скоротилася порівняно з базовим роком. Зокрема, виручка від реалізації кукурудзи на зерно зменшилася на 32,52 %, що може бути пов'язано зі скороченням посівних площ цієї культури та зміною виробничої спеціалізації господарства.

Результати аналізу підтверджують, що структура реалізації продукції ФГ «Агропартнер-2019» характеризується орієнтацією на найбільш рентабельні напрями рослинницького виробництва. Водночас зміни у структурі виручки безпосередньо впливають на організацію логістичних процесів підприємства, зокрема на потребу у транспортному забезпеченні, складських потужностях та системі збуту продукції. Це підтверджує важливість удосконалення системи управління логістичним забезпеченням з метою підвищення ефективності реалізації продукції та оптимізації логістичних витрат підприємства.

Для більш наочного відображення змін у формуванні доходів підприємства та оцінки структурних зрушень у системі реалізації продукції доцільно представити динаміку виручки та її структуру у графічному вигляді. Побудована комбінована діаграма дозволяє одночасно оцінити зміну абсолютних обсягів виручки від реалізації окремих видів продукції та їх частку

у загальній структурі доходів ФГ «Агропартнер-2019» у 2023 та 2025 роках (рис. 2.5).

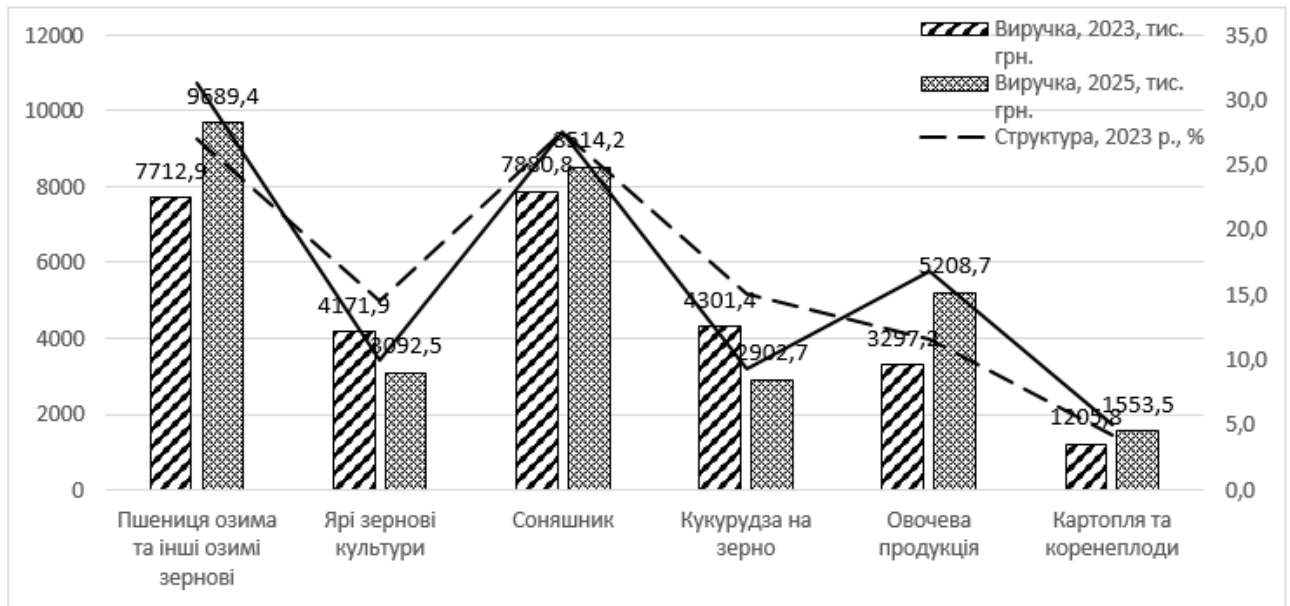

Рис. 2.5. Динаміка та структура виручки від реалізації продукції ФГ «Агропартнер-2019» у 2023 та 2025 рр.

Наведений на рисунку 2.5 графічний матеріал свідчить про суттєві структурні зміни у формуванні доходів підприємства протягом досліджуваного періоду. Найбільшу частку у структурі виручки у 2025 році формували озимі зернові культури — понад 31 % загального обсягу доходів підприємства.

Отримані результати свідчать про поглиблення спеціалізації ФГ «Агропартнер-2019» на виробництві озимих зернових культур та соняшнику, а також про поступову диверсифікацію доходів за рахунок овочевої продукції. Такі зміни безпосередньо впливають на систему логістичного забезпечення підприємства, оскільки обумовлюють необхідність удосконалення процесів транспортування, зберігання та реалізації продукції відповідно до особливостей окремих видів сільськогосподарських культур.

Для узагальнення результатів проведеного аналізу та оцінки рівня ефективності функціонування логістичної системи ФГ «Агропартнер-2019» доцільно здійснити комплексну оцінку основних показників логістичного забезпечення підприємства. Такий підхід дозволяє визначити результативність

управління логістичними процесами, оцінити вплив логістичних витрат на фінансові результати діяльності господарства та встановити основні тенденції розвитку системи логістичного забезпечення виробництва і реалізації продукції. Узагальнюючі показники ефективності логістичного забезпечення ФГ «Агропартнер-2019» наведені у таблиці 2.8.

Таблиця 2.8

**Комплексна оцінка ефективності системи логістичного забезпечення
ФГ «Агропартнер-2019»**

Показники	2023	2024	2025	Відхилення 2025 р. до 2023 р. (+;-)	2025 р. у % до 2023 р.
Загальна сума логістичних витрат, тис. грн	4446,0	4717,0	5018,0	+572,0	112,87
Витрати на транспортне забезпечення, тис. грн	1385,0	1498,0	1632,0	+247,0	117,83
Витрати на паливно-мастильні матеріали, тис. грн	1124,0	1186,0	1278,0	+154,0	113,70
Логістичні витрати на 1 грн виручки, грн	0,156	0,160	0,162	+0,006	103,85
Логістичні витрати на 1 т реалізованої продукції, грн	1590,7	1611,0	1617,0	+26,3	101,65
Логістичні витрати на 1 га с.-г. угідь, грн	3252,4	3722,2	3951,2	+698,8	121,48
Частка транспортних витрат у структурі логістичних витрат, %	31,14	31,76	32,51	+1,37 в.п.	104,40
Частка витрат на ПММ у структурі логістичних витрат, %	25,28	25,15	25,46	+0,18 в.п.	100,71
Обсяг реалізації продукції на 1 працівника, т/особу	349,4	366,0	310,2	-39,2	88,79
Виручка від реалізації продукції, тис. грн	28570,0	29548,7	30961,0	+2391,0	108,37
Чистий прибуток підприємства, тис. грн	8510,2	9127,6	9451,2	+941,0	111,06
Рентабельність виробничо-збутової діяльності, %	42,4	44,7	43,9	+1,5 в.п.	103,54
Коефіцієнт ефективності логістичних витрат*	6,43	6,26	6,17	-0,26	95,96
Інтегральний показник ефективності логістичного забезпечення**	0,74	0,78	0,82	+0,08	110,81

Аналіз даних таблиці 2.8 свідчить про те, що система логістичного забезпечення ФГ «Агропартнер-2019» упродовж досліджуваного періоду характеризувалася загалом позитивною динамікою розвитку. У 2025 році загальна сума логістичних витрат підприємства становила 5018,0 тис. грн, що на 12,87 % більше порівняно з 2023 роком. Зростання логістичних витрат обумовлене збільшенням масштабів виробничо-збутової діяльності, підвищенням витрат на транспортне забезпечення та паливно-мастильні матеріали, а також розширенням обсягів реалізації продукції.

Разом із тим результати аналізу підтверджують наявність окремих проблем у системі логістичного забезпечення ФГ «Агропартнер-2019». Зокрема, фіксується збільшення логістичних видатків у розрахунку на 1 га землекористування та на 1 грн отриманого доходу, що актуалізує потребу в подальшій раціоналізації транспортних ланцюгів, мінімізації втрат та модернізації менеджменту матеріальних потоків організації. Узагальнену модель регулювання матеріальних потоків у межах фермерського господарства наведено в додатку Б.

Таким чином, проведений аналіз дозволив комплексно оцінити сучасний стан системи управління логістичним забезпеченням ФГ «Агропартнер-2019». Встановлено, що підприємство має достатній виробничий і ресурсний потенціал, характеризується позитивною динамікою фінансово-економічних показників та відносно ефективною організацією логістичних процесів. Водночас у діяльності господарства наявні окремі проблеми, пов'язані зі зростанням транспортних і логістичних витрат, необхідністю підвищення ефективності використання матеріально-технічних ресурсів та удосконаленням управління збутовими процесами. Отримані результати створюють необхідну аналітичну основу для розробки практичних заходів щодо удосконалення системи логістичного забезпечення виробництва і реалізації продукції у ФГ «Агропартнер-2019», які будуть розглянуті у наступному розділі роботи.

РОЗДІЛ 3

НАПРЯМИ УДОСКОНАЛЕННЯ УПРАВЛІННЯ ЛОГІСТИЧНИМ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯМ ВИРОБНИЦТВА ТА РЕАЛІЗАЦІЇ ПРОДУКЦІЇ ФГ «АГРОПАРТНЕР-2019»

3.1. Удосконалення організації логістичних процесів виробництва, зберігання та транспортування продукції фермерського господарства

У сучасних умовах функціонування аграрних підприємств транспортне забезпечення виступає однією з ключових складових системи логістичного управління, оскільки саме транспортні процеси забезпечують безперервність виробничо-збутового циклу та ефективність переміщення матеріальних потоків між окремими етапами діяльності господарства. Для фермерських господарств транспортна логістика має особливе значення через територіальну розосередженість земельних угідь, сезонність виконання виробничих робіт, значні обсяги перевезення продукції та високу залежність від вартості паливно-мастильних матеріалів.

Проведений аналіз діяльності ФГ «Агропартнер-2019» дозволив встановити, що найбільшу частку у структурі логістичних витрат підприємства займають витрати на транспортне забезпечення та паливно-мастильні матеріали. У 2025 році транспортні витрати господарства становили понад 32 % загального обсягу логістичних витрат, що свідчить про значний вплив транспортної складової на ефективність діяльності підприємства. Водночас збільшення обсягів виробництва та реалізації продукції обумовлює необхідність удосконалення системи організації перевезень, оптимізації маршрутів руху техніки та скорочення непродуктивних транспортних витрат.

Однією з основних проблем транспортного забезпечення фермерських господарств є недостатній рівень оптимізації маршрутів перевезення продукції та матеріально-технічних ресурсів. У багатьох випадках перевезення здійснюються без належного врахування відстаней між полями, складськими

приміщеннями та пунктами реалізації продукції, що призводить до перевитрат пального, збільшення часу виконання транспортних операцій та зростання собівартості продукції. Для ФГ «Агропартнер-2019» проблема оптимізації транспортних процесів є особливо актуальною з огляду на значні площі землекористування та необхідність забезпечення своєчасного перевезення продукції у періоди пікового навантаження.

Удосконалення транспортного забезпечення підприємства доцільно здійснювати шляхом комплексної оптимізації маршрутів перевезення, раціонального використання транспортних засобів та впровадження сучасних цифрових інструментів контролю транспортних процесів. Одним із найбільш ефективних напрямів оптимізації є впровадження систем GPS-моніторингу транспорту, які дозволяють здійснювати контроль переміщення транспортних засобів, аналізувати фактичні маршрути перевезень, контролювати витрати пального та своєчасно виявляти непродуктивні простой техніки.

Для ФГ «Агропартнер-2019» доцільним є впровадження системи маршрутної оптимізації перевезень продукції, яка передбачає групування маршрутів за територіальним принципом, скорочення холостих пробігів транспорту та більш раціональне використання транспортних засобів у період збирання та реалізації продукції. Реалізація таких заходів дозволить скоротити транспортні витрати підприємства, зменшити витрати паливно-мастильних матеріалів та підвищити оперативність виконання логістичних операцій.

Аналіз діяльності господарства свідчить, що окремі транспортні засоби використовуються нерівномірно, що призводить до перевантаження окремих одиниць техніки та зростання витрат на їх ремонт і обслуговування. Для підвищення ефективності транспортного забезпечення доцільно впровадити систему планування завантаження транспортних засобів та графіків їх використання залежно від сезонних потреб підприємства.

Одним із перспективних напрямів оптимізації транспортних процесів є використання цифрових програм управління логістикою, які дозволяють автоматизувати процес планування перевезень, формування маршрутів та

контролю використання транспортних ресурсів. Використання таких програмних рішень забезпечує можливість оперативного аналізу транспортних витрат, підвищує точність планування логістичних операцій та сприяє скороченню непродуктивних витрат підприємства.

Для оцінки ефективності впровадження запропонованих заходів доцільно здійснити прогноз змін основних показників транспортного забезпечення ФГ «Агропартнер-2019» після оптимізації маршрутів перевезення та удосконалення системи транспортної логістики (табл. 3.1).

Таблиця 3.1

**Прогнозна оцінка ефективності оптимізації транспортного забезпечення
ФГ «Агропартнер-2019»**

Показники	Фактичне значення 2025 р.	Прогноз після впровад- ження заходів	Відхи- лення, (+;-)	Зміна, %
Витрати на транспортне забезпечення, тис. грн	1632,0	1468,0	-164,0	90,0
Витрати на паливно-мастильні матеріали, тис. грн	1278,0	1150,0	-128,0	90,0
Середня тривалість транспортного рейсу, год	5,2	4,4	-0,8	84,6
Коефіцієнт використання транспорту	0,68	0,79	+0,11	116,2
Обсяг перевезень на 1 транспортний засіб, т/рік	612	694	+82	113,4
Частка холостих пробігів у загальному пробігу, %	18,5	12,0	-6,5 в.п.	64,9
Логістичні витрати на 1 т реалізованої продукції, грн	1617	1480	-137	91,5
Економія логістичних витрат, тис. грн	—	292,0	+292,0	—

Наведені у таблиці 3.1 розрахунки свідчать про високу економічну доцільність впровадження заходів щодо оптимізації транспортного забезпечення ФГ «Агропартнер-2019». Зокрема, реалізація запропонованих заходів дозволить скоротити витрати на транспортне забезпечення на 164 тис. грн, а витрати на

паливно-мастильні матеріали — на 128 тис. грн. Загальна прогнозна економія логістичних витрат становитиме близько 292 тис. грн на рік.

Таким чином, оптимізація транспортного забезпечення та маршрутів перевезення продукції є важливим напрямом удосконалення системи логістичного забезпечення ФГ «Агропартнер-2019». Впровадження сучасних цифрових інструментів управління транспортними процесами, удосконалення маршрутної логістики та раціоналізація використання транспортних засобів дозволять підвищити ефективність логістичних операцій, скоротити транспортні витрати та забезпечити підвищення загальної результативності виробничо-збутової діяльності підприємства.

Проведений аналіз діяльності ФГ «Агропартнер-2019» показав, що підприємство характеризується зростанням обсягів виробництва та реалізації продукції, що, у свою чергу, обумовлює збільшення навантаження на систему складського забезпечення. У 2025 році обсяг продукції, що надходила на зберігання, перевищив 3150 т, а витрати на складське зберігання становили 705 тис. грн. Незважаючи на відносно невисокий рівень втрат продукції при зберіганні, подальше зростання обсягів виробництва вимагає удосконалення системи складської логістики та впровадження сучасних методів управління запасами.

Для ФГ «Агропартнер-2019» актуальним напрямом удосконалення логістичного забезпечення є впровадження системи раціонального управління запасами продукції та оптимізація використання складських потужностей. Реалізація таких заходів дозволить забезпечити скорочення непродуктивних витрат, прискорення оборотності продукції та підвищення ефективності реалізації виробленої продукції.

Важливим напрямом удосконалення складської логістики є впровадження сучасних цифрових систем обліку та контролю запасів. Використання автоматизованих програм управління складом дозволяє забезпечити оперативний контроль залишків продукції, своєчасно формувати потребу у відвантаженні продукції та контролювати терміни її зберігання. Для

фермерського господарства це створює можливості для більш ефективного планування логістичних операцій та скорочення витрат на складське обслуговування.

Підвищенню ефективності складської логістики також сприятиме модернізація окремих елементів складської інфраструктури, зокрема оновлення обладнання для навантаження і переміщення продукції, удосконалення систем вентиляції та забезпечення належних умов зберігання продукції. Реалізація таких заходів сприятиме зменшенню втрат продукції та підвищенню рівня її якості під час зберігання.

Для оцінки результативності впровадження запропонованих заходів доцільно здійснити прогноз змін основних показників ефективності складського забезпечення та управління запасами ФГ «Агропартнер-2019» (табл. 3.2).

Таблиця 3.2

Прогнозна оцінка ефективності удосконалення складського зберігання та управління запасами продукції ФГ «Агропартнер-2019»

Показники	Фактичне значення 2025 р.	Прогноз після впровадження заходів	Відхилення (+;-)	Зміна, %
Обсяг продукції, що надходить на зберігання, т	3150	3150	—	100,0
Середній термін зберігання продукції, днів	41	34	-7	82,9
Рівень втрат продукції при зберіганні, %	0,25	0,18	-0,07 в.п.	72,0
Втрати продукції під час зберігання, т	7,9	5,7	-2,2	72,2
Оборотність товарної продукції, обертів	6,9	7,8	+0,9	113,0
Витрати на складське зберігання, тис. грн	705,0	642,0	-63,0	91,1
Витрати на навантажувально-розвантажувальні роботи, тис. грн	497,0	451,0	-46,0	90,7
Коефіцієнт використання складських площ	0,74	0,86	+0,12	116,2
Тривалість складської обробки партії продукції, год	5,8	4,3	-1,5	74,1
Загальна економія логістичних витрат, тис. грн	—	109,0	+109,0	—

Наведені у таблиці 3.2 розрахунки свідчать про високу ефективність запропонованих заходів щодо удосконалення системи складського зберігання та управління запасами продукції ФГ «Агропартнер-2019». Зокрема, реалізація заходів дозволить скоротити середній термін зберігання продукції з 41 до 34 днів, що сприятиме прискоренню оборотності товарної продукції та більш ефективному використанню складських потужностей підприємства.

Очікується також зменшення витрат на складське зберігання та навантажувально-розвантажувальні роботи відповідно на 63 тис. грн та 46 тис. грн. Водночас підвищення коефіцієнта використання складських площ до 0,86 свідчитиме про більш раціональне використання складської інфраструктури господарства.

Удосконалення системи складського зберігання та управління запасами продукції є важливим напрямом підвищення ефективності логістичного забезпечення ФГ «Агропартнер-2019». Впровадження сучасних методів управління запасами, автоматизація складських процесів та оптимізація використання складських площ сприятимуть скороченню витрат, підвищенню оборотності продукції та забезпеченню більш ефективної організації виробничо-збутових процесів підприємства.

Однією з основних проблем організації логістичних процесів у фермерських господарствах є недостатній рівень автоматизації управлінських операцій. У багатьох випадках планування перевезень, контроль використання транспортних засобів та облік руху продукції здійснюються за допомогою традиційних методів, що ускладнює оперативне прийняття управлінських рішень і призводить до збільшення логістичних витрат. Для ФГ «Агропартнер-2019» актуальним напрямом удосконалення системи логістичного забезпечення є створення інтегрованої цифрової системи управління логістичними процесами.

Одним із найбільш перспективних напрямів цифровізації є впровадження систем GPS-моніторингу транспортних засобів. Використання супутникового контролю дозволяє здійснювати моніторинг маршрутів руху техніки, контролювати витрати пального, виявляти непродуктивні простої транспорту та

скорочувати частку холостих пробігів. Це створює передумови для більш ефективного використання транспортного парку підприємства та оптимізації логістичних маршрутів.

Важливим напрямом удосконалення логістичного забезпечення є також автоматизація складського обліку та управління запасами продукції. Використання електронних систем контролю запасів дозволяє оперативно відстежувати рух продукції, скорочувати час складської обробки та підвищувати точність планування збутових операцій. Для підприємства це забезпечує можливість більш ефективної організації складської логістики та скорочення втрат продукції під час зберігання.

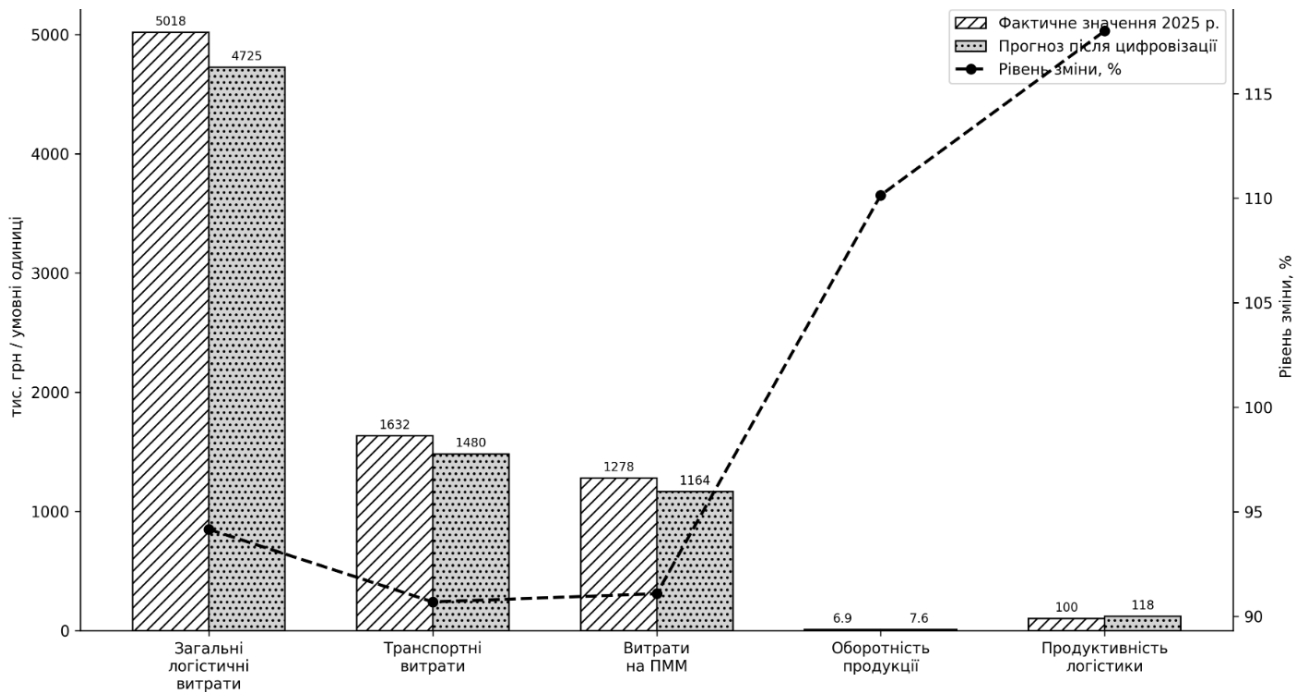
Доцільним для ФГ «Агропартнер-2019» є також впровадження цифрових програм управління логістикою, які забезпечують інтеграцію транспортних, складських та збутових процесів у єдину інформаційну систему. Використання таких програм дозволяє автоматизувати процес формування маршрутів перевезення, контролювати виконання логістичних операцій та здійснювати прогнозування логістичних витрат підприємства.

Важливу роль у процесі цифровізації відіграє застосування аналітичних інструментів оцінки ефективності логістичних процесів. Використання цифрових моделей прогнозування дозволяє підприємству більш точно оцінювати потребу у транспортних ресурсах, визначати оптимальні маршрути перевезень та оперативно реагувати на зміни у виробничо-збутовій діяльності господарства.

Для оцінки результативності впровадження цифрових інструментів управління логістичними процесами доцільно проаналізувати прогнозні зміни основних показників ефективності логістичного забезпечення ФГ «Агропартнер-2019», які наведені на рис. 3.1.

Наведений на рис. 3.1 графічний матеріал свідчить про високу результативність впровадження цифрових інструментів управління логістичними процесами у ФГ «Агропартнер-2019». Зокрема, прогнозується скорочення загальних логістичних витрат підприємства з 5018 тис. грн до 4725

тис. грн, що забезпечить економію близько 293 тис. грн на рік. Водночас очікується зменшення транспортних витрат та витрат на паливно-мастильні матеріали, що буде досягнуто за рахунок оптимізації маршрутів перевезення та підвищення ефективності використання транспортних засобів.

**Рис. 3.1. Прогнозна ефективність цифровізації логістичних процесів
ФГ «Агропартнер-2019»**

Суттєвим результатом цифровізації логістичних процесів стане скорочення частки непродуктивних витрат та підвищення оперативності управління матеріальними потоками. Використання цифрових систем контролю транспорту та автоматизованого складського обліку дозволить підприємству підвищити рівень використання транспортних і складських ресурсів, прискорити процеси реалізації продукції та забезпечити більш ефективне управління виробничо-збутовою діяльністю.

Таким чином, впровадження цифрових інструментів управління логістичними процесами є важливим напрямом удосконалення системи логістичного забезпечення ФГ «Агропартнер-2019». Цифровізація логістичних операцій сприятиме скороченню витрат, підвищенню продуктивності

транспортних і складських процесів, покращенню координації матеріальних потоків та забезпеченню більш високого рівня конкурентоспроможності підприємства у сучасних умовах господарювання.

3.2. Прогнозування економічних результатів удосконалення логістичного забезпечення діяльності фермерського господарства

Для фермерських господарств прогнозування змін логістичних витрат має особливе значення через високу залежність виробничо-збутових процесів від транспортного забезпечення, сезонності виробництва та рівня ресурсного забезпечення підприємства.

Одним із ключових напрямів прогнозування є оцінка можливостей скорочення транспортних витрат підприємства. Реалізація заходів щодо оптимізації маршрутів перевезення, підвищення рівня використання транспортних засобів та впровадження систем GPS-моніторингу дозволить забезпечити більш раціональне використання транспортної техніки та скорочення непродуктивних витрат. Очікується, що в результаті реалізації запропонованих заходів підприємство зможе знизити витрати на транспортне забезпечення та паливно-мастильні матеріали, що позитивно вплине на загальний рівень логістичних витрат господарства.

Важливим напрямом прогнозування є також оцінка ефективності удосконалення складської логістики та управління запасами продукції. Скорочення середнього терміну зберігання продукції, прискорення оборотності запасів та зниження рівня втрат продукції під час зберігання сприятимуть підвищенню ефективності використання оборотних ресурсів підприємства та покращенню результатів збутової діяльності господарства.

Сприятливий ефект на рівень віддачі від ресурсних можливостей установи забезпечить також інтеграція діджитал-інструментів менеджменту логістичних

ланцюгів. Залучення автоматизованих комплексів контролю за транспортом, складськими приміщеннями та логістичними маршрутами гарантує прискорення процесу ухвалення рішень керівництвом, мінімізацію тривалості виконання операцій та зростання загальної продуктивності логістичного сектору підприємства.

Для оцінки прогнозних змін основних показників ефективності логістичного забезпечення ФГ «Агропартнер-2019» доцільно здійснити порівняльний аналіз фактичних та прогнозних показників діяльності підприємства після впровадження комплексу запропонованих заходів (табл. 3.3).

Таблиця 3.3

Прогноз змін логістичних витрат та ефективності використання ресурсів ФГ «Агропартнер-2019»

Показники	Фактичне значення 2025 р.	Прогнозне значення	Відхилення (+;-)	Зміна, %
Загальні логістичні витрати, тис. грн	5018,0	4617,0	-401,0	92,01
Витрати на транспортне забезпечення, тис. грн	1632,0	1455,0	-177,0	89,15
Витрати на паливно-мастильні матеріали, тис. грн	1278,0	1138,0	-140,0	89,05
Витрати на складське зберігання, тис. грн	705,0	640,0	-65,0	90,78
Логістичні витрати на 1 грн виручки, грн	0,162	0,146	-0,016	90,12
Логістичні витрати на 1 т реалізованої продукції, грн	1617	1452	-165	89,80
Коефіцієнт використання транспорту	0,79	0,88	+0,09	111,39
Оборотність товарної продукції, обертів	6,9	7,9	+1,0	114,49
Рівень втрат продукції при зберіганні, %	0,25	0,17	-0,08 в.п.	68,00
Продуктивність логістичних операцій, %	100,0	119,0	+19,0 в.п.	119,00
Рівень рентабельності виробничо-збутової діяльності, %	43,9	47,2	+3,3 в.п.	107,52
Загальна прогнозна економія витрат, тис. грн	—	401,0	+401,0	—

Наведені у таблиці 3.3 прогнозні розрахунки свідчать про високу економічну доцільність впровадження запропонованих заходів щодо

удосконалення системи логістичного забезпечення ФГ «Агропартнер-2019». Зокрема, очікується скорочення загальної суми логістичних витрат підприємства на 401 тис. грн, що буде досягнуто за рахунок оптимізації транспортних процесів, скорочення витрат на паливно-мастильні матеріали та підвищення ефективності складської логістики.

Позитивною тенденцією є прогнозне скорочення логістичних витрат у розрахунку на 1 грн виручки та на 1 т реалізованої продукції. Це свідчить про підвищення ефективності використання ресурсів підприємства та зниження рівня витратомісткості логістичних процесів.

Важливим результатом реалізації запропонованих заходів стане підвищення коефіцієнта використання транспортних засобів до 0,88 та зростання оборотності товарної продукції до 7,9 обертів. Це забезпечить більш раціональне використання транспортної та складської інфраструктури підприємства та сприятиме прискоренню процесів реалізації продукції.

Очікується також зниження рівня втрат продукції під час зберігання до 0,17 %, що позитивно вплине на результати збутової діяльності господарства та забезпечить підвищення рівня збереження продукції. Загалом реалізація запропонованих заходів дозволить підвищити продуктивність логістичних процесів майже на 19 % та забезпечить зростання рівня рентабельності виробничо-збутової діяльності підприємства.

Таким чином, результати прогнозних розрахунків підтверджують високу ефективність запропонованих напрямів удосконалення системи логістичного забезпечення ФГ «Агропартнер-2019». Реалізація комплексу заходів щодо оптимізації транспортних, складських та інформаційно-логістичних процесів дозволить скоротити витрати, підвищити ефективність використання ресурсів підприємства та забезпечити покращення фінансово-економічних результатів діяльності господарства.

Одним із ключових результатів впровадження запропонованих заходів стане підвищення ефективності використання матеріально-технічних ресурсів підприємства. Оптимізація транспортних маршрутів та скорочення

непродуктивних пробігів техніки забезпечать більш раціональне використання паливно-мастильних матеріалів і транспортних засобів, що сприятиме зниженню собівартості продукції та підвищенню ефективності виробничих процесів.

Одним із важливих результатів удосконалення системи логістичного забезпечення стане підвищення рівня конкурентоспроможності підприємства. Скорочення логістичних витрат та підвищення ефективності виробничо-збутових процесів дозволить підприємству більш гнучко реагувати на зміни ринкової кон'юнктури, забезпечити своєчасне виконання договірних зобов'язань та підвищити рівень обслуговування споживачів.

Для оцінки впливу запропонованих заходів на результати виробничо-збутової діяльності ФГ «Агропартнер-2019» доцільно здійснити прогноз змін основних економічних показників діяльності підприємства після впровадження комплексу заходів щодо удосконалення логістичного забезпечення (табл. 3.4).

Таблиця 3.4

**Прогноз впливу удосконалення логістичного забезпечення на
результати виробничо-збутової діяльності ФГ «Агропартнер-2019»**

Показники	Фактичне значення 2025 р.	Прогно- зне значення	Відхилен- ня (+;-)	Зміна, %
Виручка від реалізації продукції, тис. грн	30961,0	32780,0	+1819,0	105,88
Собівартість виробленої продукції, тис. грн	21509,7	21940,0	+430,3	102,00
Чистий прибуток підприємства, тис. грн	9451,2	10840,0	+1388,8	114,69
Рівень рентабельності виробничо-збутової діяльності, %	43,9	49,4	+5,5 в.п.	112,53
Обсяг реалізованої продукції, т	3102	3295	+193	106,22
Оборотність товарної продукції, обертів	6,9	7,9	+1,0	114,49
Логістичні витрати на 1 грн виручки, грн	0,162	0,141	-0,021	87,04
Рівень втрат продукції при зберіганні, %	0,25	0,17	-0,08 в.п.	68,00
Коефіцієнт використання транспорту	0,79	0,88	+0,09	111,39
Продуктивність логістичних операцій, %	100,0	119,0	+19,0 в.п.	119,00

Наведені у таблиці 3.4 прогнозні розрахунки свідчать про позитивний вплив запропонованих заходів щодо удосконалення логістичного забезпечення

на результати виробничо-збутової діяльності ФГ «Агропартнер-2019». Зокрема, очікується зростання виручки від реалізації продукції на 1819 тис. грн, або на 5,88 %, що буде досягнуто за рахунок підвищення ефективності реалізації продукції, скорочення часу її зберігання та прискорення логістичних процесів.

Позитивний вплив удосконалення логістичного забезпечення проявиться також у зростанні оборотності товарної продукції, підвищенні коефіцієнта використання транспорту та скороченні рівня втрат продукції при зберіганні. Це свідчить про покращення організації виробничо-збутових процесів та більш ефективне управління матеріальними потоками підприємства.

Результати прогнозних розрахунків підтверджують, що реалізація запропонованих заходів щодо удосконалення логістичного забезпечення ФГ «Агропартнер-2019» забезпечить підвищення ефективності виробничо-збутової діяльності підприємства, сприятиме скороченню логістичних витрат, підвищенню прибутковості господарства та створить передумови для зміцнення конкурентних позицій підприємства на ринку сільськогосподарської продукції.

Суттєве значення для підприємства матиме також удосконалення системи складського зберігання та управління запасами продукції. Скорочення середнього терміну зберігання продукції, зниження рівня втрат при зберіганні та підвищення оборотності товарної продукції забезпечать більш ефективне використання оборотних коштів підприємства та сприятимуть прискоренню процесів реалізації продукції.

Позитивний вплив на результати діяльності ФГ «Агропартнер-2019» матиме впровадження цифрових інструментів управління логістичними процесами. Автоматизація транспортної та складської логістики забезпечить підвищення оперативності управлінських рішень, покращення координації між окремими етапами логістичного процесу та створить передумови для формування єдиної інформаційної системи управління матеріальними потоками підприємства.

Для узагальнення результатів проведених прогнозних розрахунків доцільно здійснити комплексну оцінку економічної ефективності впровадження

запропонованих заходів щодо удосконалення системи логістичного забезпечення ФГ «Агропартнер-2019» (табл. 3.5).

Таблиця 3.5

Комплексна оцінка економічної ефективності впровадження заходів щодо удосконалення логістичного забезпечення ФГ «Агропартнер-2019»

Показники	Фактичне значення 2025 р.	Прогнозне значення	Відхилення (+;-)	Зміна, %
Загальні логістичні витрати, тис. грн	5018,0	4617,0	-401,0	92,01
Виручка від реалізації продукції, тис. грн	30961,0	32780,0	+1819,0	105,88
Чистий прибуток підприємства, тис. грн	9451,2	10840,0	+1388,8	114,69
Рівень рентабельності виробничо-збутової діяльності, %	43,9	49,4	+5,5 в.п.	112,53
Логістичні витрати на 1 грн виручки, грн	0,162	0,141	-0,021	87,04
Оборотність товарної продукції, обертів	6,9	7,9	+1,0	114,49
Коефіцієнт використання транспорту	0,79	0,88	+0,09	111,39
Рівень втрат продукції при зберіганні, %	0,25	0,17	-0,08 в.п.	68,00
Продуктивність логістичних операцій, %	100,0	119,0	+19,0 в.п.	119,00
Загальна економія витрат підприємства, тис. грн	—	401,0	+401,0	—
Інтегральний показник ефективності логістичного забезпечення	0,82	0,93	+0,11	113,41

Наведені у таблиці 3.5 розрахунки свідчать про високу економічну ефективність впровадження запропонованих заходів щодо удосконалення системи логістичного забезпечення ФГ «Агропартнер-2019». Очікується скорочення загальних логістичних витрат підприємства на 401 тис. грн, що буде досягнуто за рахунок оптимізації транспортного забезпечення, удосконалення складської логістики та впровадження цифрових інструментів управління логістичними процесами, що також демонструється в додатку В.

Позитивним результатом стане прогнозне зростання виручки від реалізації продукції на 1819 тис. грн та збільшення чистого прибутку підприємства на 1388,8 тис. грн. Це свідчить про те, що реалізація запропонованих заходів забезпечить не лише скорочення витрат, але й підвищення результативності виробничо-збутової діяльності господарства.

Важливим результатом є також прогнозне підвищення рівня рентабельності виробничо-збутової діяльності до 49,4 %, що буде забезпечено підвищенням ефективності використання ресурсів підприємства та скороченням логістичних витрат у розрахунку на одиницю реалізованої продукції.

Зміни прогнозуються і щодо показників ефективності логістичних процесів. Очікується зростання коефіцієнта використання транспорту, підвищення оборотності товарної продукції та скорочення рівня втрат продукції при зберіганні. Це свідчить про підвищення ефективності

Отже, таким чином ми обґрунтували комплекс заходів щодо удосконалення системи управління логістичним забезпеченням ФГ «Агропартнер-2019», спрямованих на оптимізацію транспортних, складських та інформаційно-логістичних процесів підприємства. Проведені прогнозні розрахунки підтвердили економічну доцільність запропонованих заходів, реалізація яких забезпечить скорочення логістичних витрат, підвищення ефективності використання ресурсів, зростання прибутковості та покращення результатів виробничо-збутової діяльності господарства.

ВИСНОВКИ ТА ПРОПОЗИЦІЇ

1. У результаті проведеного дослідження встановлено, що система логістичного забезпечення є одним із визначальних чинників ефективного функціонування фермерського господарства в сучасних умовах господарювання. Для ФГ «Агропартнер-2019», яке здійснює діяльність у сфері вирощування зернових, олійних та овочевих культур, ефективність логістичних процесів безпосередньо впливає на рівень виробничих витрат, швидкість реалізації продукції, збереження її якості та фінансові результати діяльності підприємства. Визначено, що раціональна організація транспортних, складських та збутових процесів створює передумови для підвищення конкурентоспроможності господарства та забезпечення його стабільного розвитку.

2. Аналіз виробничо-економічної діяльності ФГ «Агропартнер-2019» за 2023–2025 роки дозволив встановити позитивну динаміку основних показників діяльності підприємства. У досліджуваному періоді спостерігалось зростання обсягів виробництва та реалізації продукції, збільшення виручки і чистого прибутку господарства. Водночас було виявлено тенденцію до зростання логістичних витрат, насамперед витрат на транспортне забезпечення та паливно-мастильні матеріали, що свідчить про необхідність удосконалення системи управління логістичними процесами підприємства.

3. У процесі дослідження встановлено, що найбільшу частку у структурі логістичних витрат підприємства формують транспортні витрати, витрати на паливно-мастильні матеріали та складське обслуговування продукції. Виявлено, що існуюча система організації перевезень характеризується наявністю непродуктивних пробігів транспорту, недостатнім рівнем оптимізації маршрутів та нерівномірним використанням транспортних засобів. Крім того, встановлено, що тривале зберігання окремих видів продукції призводить до додаткових витрат на складське утримання та підвищує ризик втрат продукції.

4. Проведений аналіз показав, що система управління логістичним забезпеченням у ФГ «Агропартнер-2019» потребує подальшого удосконалення у

напрямі цифровізації логістичних процесів та автоматизації управлінських операцій. Встановлено, що на підприємстві відсутня комплексна інтегрована система контролю транспортних і складських процесів, що ускладнює оперативне управління матеріальними потоками та знижує ефективність використання ресурсного потенціалу господарства.

5. У роботі обґрунтовано комплекс заходів щодо удосконалення системи логістичного забезпечення ФГ «Агропартнер-2019», який передбачає оптимізацію транспортного забезпечення, скорочення холостих пробігів транспорту, удосконалення системи складського зберігання продукції, впровадження цифрових інструментів управління логістичними процесами та автоматизацію складського обліку. Реалізація запропонованих заходів дозволить підвищити ефективність використання транспортних і складських ресурсів, прискорити оборотність продукції та скоротити непродуктивні витрати підприємства.

6. Проведені прогнозні розрахунки підтвердили економічну доцільність впровадження запропонованих заходів. Очікується скорочення загальної суми логістичних витрат підприємства, зниження витрат на транспортне забезпечення та паливно-мастильні матеріали, підвищення коефіцієнта використання транспорту та скорочення рівня втрат продукції при зберіганні. Одночасно прогнозується зростання виручки від реалізації продукції, збільшення чистого прибутку підприємства та підвищення рівня рентабельності виробничо-збутової діяльності господарства.

7. Встановлено, що впровадження сучасних цифрових технологій управління логістичними процесами створює передумови для формування більш ефективної системи координації виробничих, транспортних, складських і збутових операцій. Використання GPS-моніторингу транспорту, автоматизованих систем управління запасами та цифрових платформ управління логістикою забезпечить підвищення оперативності управлінських рішень, покращення контролю матеріальних потоків та підвищення адаптивності підприємства до змін ринкового середовища.

8. Результати дослідження підтвердили, що удосконалення системи управління логістичним забезпеченням виробництва та реалізації продукції є важливим резервом підвищення ефективності діяльності ФГ «Агропартнер-2019». Реалізація запропонованих заходів дозволить забезпечити більш раціональне використання ресурсного потенціалу підприємства, підвищити ефективність виробничо-збутових процесів та зміцнити конкурентні позиції господарства на ринку сільськогосподарської продукції.

На підставі проведеного дослідження пропонується:

- впровадити на підприємстві інтегровану систему цифрового управління логістичними процесами, що забезпечить координацію транспортних, складських та збутових операцій;
- здійснити оптимізацію транспортних маршрутів і запровадити GPS-моніторинг транспортних засобів для скорочення непродуктивних витрат та підвищення ефективності використання техніки;
- удосконалити систему складського обліку та управління запасами продукції шляхом автоматизації контролю залишків і прискорення оборотності товарної продукції;
- впровадити систему постійного моніторингу логістичних витрат та ефективності використання ресурсів підприємства для своєчасного виявлення резервів підвищення результативності логістичних процесів;
- забезпечити подальший розвиток логістичної інфраструктури підприємства шляхом модернізації транспортного парку та удосконалення складського господарства.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Алькема В.Г., Сумець О.М. Логістика. Теорія та практика: навчальний посібник. К.: Видавничий дім «Професіонал», 2008. 272 с.
2. Антипенко Н.В., Турова Л.Л., Литвишко Л.О., Пальчик І.М. Організаційно-економічний механізм управління безпековим потенціалом інноваційно-орієнтованого підприємства в контексті забезпечення ефективності бізнес-процесів // Формування ринкових відносин в Україні. 2023. № 2(261). С. 72–79. URL: <https://doi.org/10.5281/zenodo.7895628>
3. Балабанова Л.В., Савельєва К.В. Логістика: підручник. К.: Професіонал, 2008. 288 с.
4. Бауерсокс Д.Д., Клосс Д.Д. Логістика: інтегрований ланцюг постачання. К.: Олімп-Бізнес, 2005. 640 с.
5. Біловодська О.А. Логістичний менеджмент: навчальний посібник. К.: Центр учбової літератури, 2010. 332 с.
6. Бутинець Ф.Ф. Управлінський облік: навчальний посібник. Житомир: ПП «Рута», 2018. 480 с.
7. Василенко В.О., Ткаченко Т.І. Виробничий (операційний) менеджмент: навчальний посібник. К.: Центр навчальної літератури, 2005. 532 с.
8. Вітлінський В.В. Економічний ризик: ігрові моделі: навчальний посібник. К.: КНЕУ, 2002. 446 с.
9. Гаджинський А.М. Логістика: підручник. М.: Дашков і К°, 2016. 420 с.
10. Глазун В.В., Ковбаса А.Н. Логістичний менеджмент забезпечення ефективної діяльності аграрних підприємств // Економіка і суспільство. 2016. № 3. С. 148–153.
11. Гончарук І.В. Логістичне забезпечення аграрних підприємств України // Агросвіт. 2021. № 15. С. 34–41.
12. Гринчуцький В.І., Карапетян Е.Т., Погріщук Б.В. Економіка підприємства: навчальний посібник. К.: Центр учбової літератури, 2019. 304 с.
13. Давидович І.Є. Контролінг: навчальний посібник. К.: Центр учбової літератури, 2008. 552 с.

14. Дикань В.Л., Пономарьова Ю.В. Логістика: навчальний посібник. Харків: Право, 2018. 224 с.
15. Довбенко В.І., Дудяк Р.П. Логістика: навчальний посібник. Львів: Новий Світ-2000, 2011. 320 с.
16. Жалдак Г.П. Управління логістичними системами підприємства // Економіка та держава. 2020. № 8. С. 67–72.
17. Забуранна Л.В. Логістичне управління підприємством: сутність та передумови розвитку // Сталий розвиток економіки. 2019. № 1. С. 102–108.
18. Кальченко А.Г. Логістика: підручник. К.: КНЕУ, 2006. 284 с.
19. Крикавський Є.В. Логістика. Основи теорії: підручник. Львів: Національний університет «Львівська політехніка», 2009. 532 с.
20. Крикавський Є.В., Чухрай Н.І. Промислова логістика: навчальний посібник. Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2011. 312 с.
21. Левченко Н.М. Управління логістичними витратами аграрних підприємств // Ефективна економіка. 2022. № 4. С. 45–52.
22. Лукінов І.І. Економіка України: стратегія і політика довгострокового розвитку. К.: Інститут економічного прогнозування НАН України, 2003. 1008 с.
23. Мазаракі А.А., Крикавський Є.В. Логістичні системи: підручник. Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2019. 448 с.
24. Неруш Ю.М. Логістика: навчальний посібник. К.: Центр навчальної літератури, 2014. 520 с.
25. Носань Н.С. Сутність та роль логістичного менеджменту в діяльності аграрних підприємств України // Modern Economics. 2020. № 22. С. 72–76. URL: [https://doi.org/10.31521/modecon.V22\(2020\)-11](https://doi.org/10.31521/modecon.V22(2020)-11)
26. Окландер М.А. Логістика: підручник. К.: Центр учбової літератури, 2008. 346 с.
27. Пальчик І. М. Логістичні аспекти ресурсозбереження в АПК. Інвестиції: практика та досвід. 2022. № 24. С. 92–98. URL: <https://doi.org/10.32702/2306-6814.2022.24.92>
28. Пальчик І. М. Особливості застосування логістики в управлінні ефективністю виробництва / І. М. Пальчик // Розвиток форм і методів сучасного

- менеджменту в умовах глобалізації : матеріали 8-ї наук.-практ. інтернет-конф. з міжнар. участю (Дніпро, 02-06 листоп. 2020 р.) / ДДАЕУ; ДАНО. – Дніпро : ДДАЕУ, 2020. – Т. 2. – С. 44-45. – Режим доступу : <http://dspace.dsau.dp.ua/jspui/handle/123456789/4288>
29. Пальчик І. М. Управління логістичною діяльністю підприємства. Актуальні проблеми економіки, управління та маркетингу в аграрному бізнесі : матеріали Міжнар. науково-практ. інтернет-конф., м. Дніпро, 20 верес. 2022 р. Дніпро, 2022. С. 114–115. URL: <https://dspace.dsau.dp.ua/server/api/core/bitstreams/5bdc1852-872f-43c7-8343-b4ebbc530687/content#page=114>
30. Пальчик І. М. Формування моделей управління логістичними системами товаропросування підприємства. Журнал «Схід». 2014. №5. С. 21-30.
31. Пальчик І.М. Ефективність застосування логістичного аутсорсингу у сучасних умовах господарювання. Scientificjournal «Fundamentalisscientiam». 2017. №12. С. 12 – 18.
32. Пономарьова Ю.В. Логістика: навчальний посібник. К.: Центр навчальної літератури, 2005. 328 с.
33. Примак Т.О. Економіка підприємства: навчальний посібник. К.: Вікар, 2018. 320 с.
34. Савенко О. А., Пальчик І. М. Менеджмент витрат підприємств аграрного бізнесу.// Агросвіт. 2026. № 4. С.125–130. URL: <https://doi.org/10.32702/2306-6792.2026.4.125>
35. Савенко О. А., Пальчик І. М., Вороніна В. Р., Назарець А. В. Теоретичні основи виробничо-збутової діяльності підприємств.// Агросвіт. 2021. № 3. С.44–49. URL: <https://doi.org/10.32702/2306-6792.2021.3.44>
36. Стратегічне управління маркетингом та економічною ефективністю ресурсозбереження аграрних підприємств в умовах мотиваційних ризиків та диджиталізації / В. В. Писаренко та ін. Актуальні проблеми економіки. 2025. №3 (285). С. 246–263. URL: https://eco-science.net/wp-content/uploads/2025/03/3.25._topic_Volodymyr-Pysarenko-Tetiana-Kolesnyk-Nadiia-Bahan-Ihor-Palchuk-246-263.pdf (дата звернення: 03.05.2026).

37. Сумець О.М. Логістичні системи і ланцюги поставок: навчальний посібник. К.: Хай-Тек Прес, 2012. 344 с.
38. Тридід О.М., Азаренкова Г.М., Мішина С.В., Борисенко І.І. Логістика: навчальний посібник. К.: Знання, 2008. 566 с.
39. Уотерс Д. Логістика. Управління ланцюгом поставок. М.: ЮНІТІ-ДАНА, 2003. 503 с.
40. Хміль Ф.І. Основи менеджменту: підручник. К.: Академвидав, 2007. 608 с.
41. Шандрівська О.Є., Патора Р.С., Мирка Я.В. Логістика: теорія і практика: навчальний посібник. Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2012. 360 с.
42. Шульга О.А. Роль логістичного менеджменту у діяльності аграрних підприємств // Причорноморські економічні студії. 2021. Вип. 72. Ч. 2. С. 31–36. URL: <https://doi.org/10.32843/bses.72-29>
43. Яцун Л.М., Прокопенко О.В. Управління логістичними процесами на підприємстві: навчальний посібник. Харків: ХДУХТ, 2017. 188 с.
44. Christopher M. Logistics and Supply Chain Management. 5th ed. London: Pearson Education Limited, 2016. 328 p.
45. Implementation of cloud computing in the digital accounting system of logistics companies / M. Ahmad Alnaimat et al. Acta logistica. 2024. Vol. 11, no. 1. P. 99–109. URL: <https://doi.org/10.22306/al.v11i1.461>
46. Kamilaris A., Fonts A., Prenafeta-Boldu F.X. The Rise of Blockchain Technology in Agriculture and Food Supply Chains // Trends in Food Science & Technology. 2019. Vol. 91. P. 640–652.
47. Livinskyi, A., Palchyk, I., Samoilova, I., Safronska, I., Nechyporenko, K., Andryshyn, V., Bolshaia, O. & Dashko, O. (2024). Financial and security design of management accounting of innovative agricultural enterprises in conditions of digitalization and migration risks. Management Theory and Studies for Rural Business and Infrastructure Development, 46(3), 329-345. URL: <https://doi.org/10.15544/mts.2024.31>

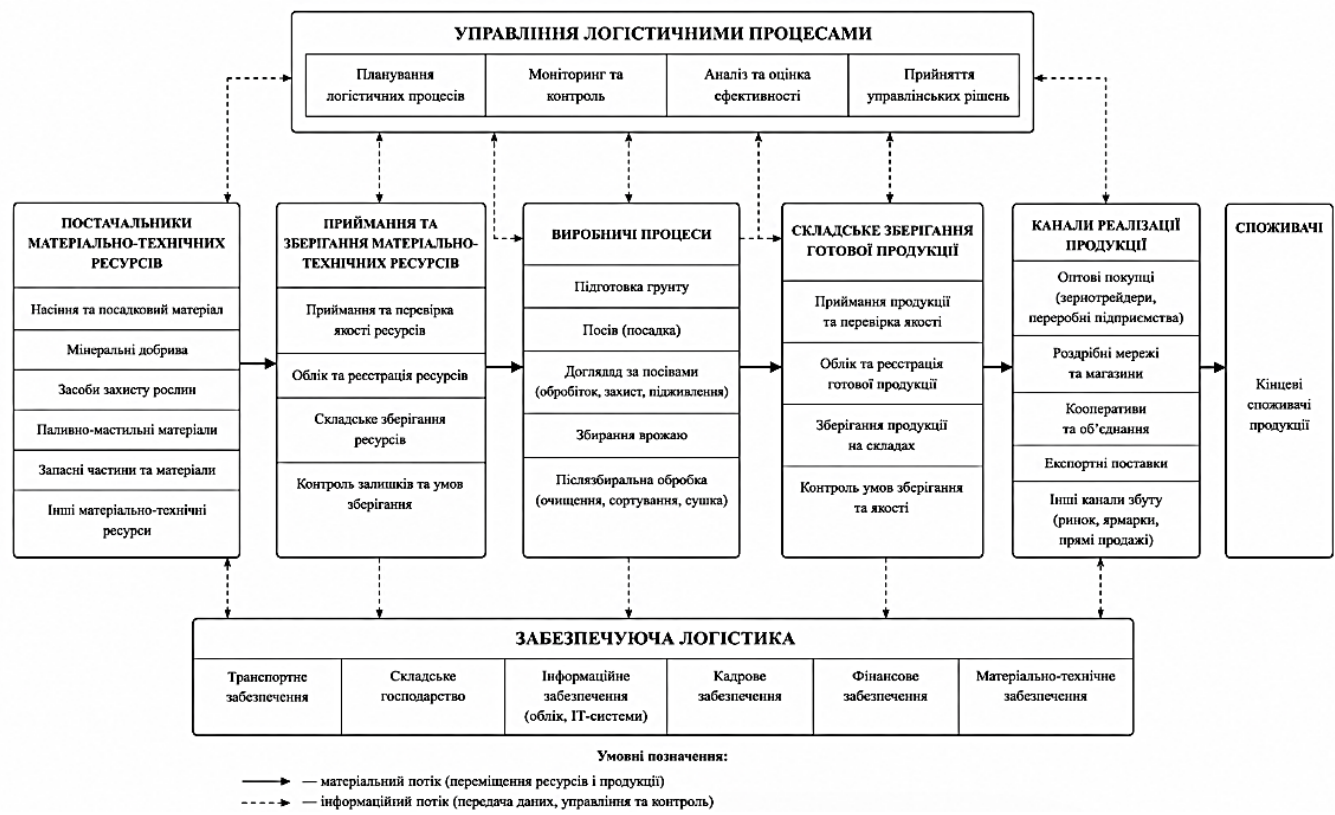
ДОДАТКИ

Додаток А

**Масштаби землекористування та забезпеченість земельними ресурсами
фермерського господарства «Агропартнер-2019»**

Показники	2021		2022		2023		2024		2025		2025 у % до 2021
	га	%	га	%	га	%	га	%	га	%	
Масштаби землекористування											
Загальна площа земель фермерського господарства	1 381	100,00	1 288	100,00	1 287	100,00	1 280	100,00	1 285	100,00	93,05
Площа сільськогосподарських угідь у користуванні	1 367	98,99	1 267	98,37	1 266	98,37	1 259	98,36	1 270	98,83	92,91
Площа ріллі	1 210	87,65	1 144	88,82	1 143	88,78	1 134	88,59	1 157	90,10	95,60
Структура земельних угідь											
Площа багаторічних насаджень	24	1,74	24	1,86	24	1,86	24	1,88	24	1,87	98,36
Площа природних кормових угідь	15	1,09	19	1,47	21	1,63	24	1,88	27	2,10	192,66
Площа інших земель	11	0,80	15	1,17	18	1,40	24	1,88	27	2,10	245,45
Площі угідь у розрахунку на одного працівника											
Загальна площа земель, га/особу	125,55	-	143,11	-	160,88	-	128,00	-	128,50	-	102,35
Площа с.-г. угідь, га/особу	124,27	-	140,78	-	158,25	-	125,90	-	127,00	-	102,20
Площа ріллі, га/особу	110,00	-	127,11	-	142,88	-	113,40	-	115,70	-	105,18
Кадрове забезпечення											
Середньооблікова чисельність працівників, осіб	11		9		8		10		10		90,91

Організаційно-логістична схема управління матеріальними потоками у ФГ «Агропартнер-2019»

**Економічна ефективність впровадження заходів щодо удосконалення
логістичного забезпечення ФГ «Агропартнер-2019»**

